

DABARTIES BILDESIUOS

GRAŽIOS MINTYS

Kun. M. Kazėnas, Pittsburgo lietuvių par. klebonas, dienraštyje "Draugas" pataria visiems, kad šįsėdami Kalėdų sveikinimus, narinkume katalikiško turinio laiškelius ir atvirutes, bet nesiuntinėtume jokios reikšmės neturinčių, Kalėdų šventėms visai netinkančių.

Prie tos gražios kun. M. Kazėno minties, dienrašties "Draugas" pridėda dar vieną mintį, būtent, kad mes, kaip lietuviai, remtume savo tautiečius biznierių. Pirkdami šokių ar tokių šventėms reikmenis, pirktume pas savo tautiečius.

Atvyksta Prof. Pakštas

"Draugas" praneša, kad Californijos universitetas pakvietė prof. Kazį Pakštą 1939 m. skaityti paskaitas vasariniuose kursuose apie Rytų Europos geografią ir Europos politinę geografią. Prof. Pakštas kvietimą jau priėmęs. Prof. Pakštas yra žymus geografas - mokslininkas. Amerikos lietuviams gerai pažįstamas, nes yra daug veikęs kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės, buvęs "Draugo", "Darbininko" ir "Vyčio" redaktorium, Federacijos ir Tautos Fondo sekretorium. Sveikiname prof. Pakštą ir laukiame jo atvykstant.

MEKSIKOS VALDŽIA UŽGROBĖ AMERIKOS NAŠLĖS ŽEMĘ

Mexico Miestas, gruodžio 1 — Prezidentas Cardenas išleido dekretą nusavinti daugiau kaip 7,230 akierių žemės, kuri priklauso Mrs Lettiew Weller, gvy. San Antonio Texas. Ta žemė esą padalinta 59 negrams, kurie buvę vergais Jung. Valstybėse. Panaikinus vergiją, negrai panorėjo apsigyventi Meksikoje ir jie ten gavo ta žemę valdyti.

Naciai Nori Išgauti Apdraudą Iš Užsienių Apdraudus Kompanijų

Berlynas, Vokietija, — Gruodžio 1 — Daug Vokietijos žydų istaigų buvo apdraustos Anglijos ir kitų valstybių apdraudos kompanijose. Naciai kerštau-dami žydams tas istaigas sudegino. Dabar Hitlerio valdžia reikalauja iš tų apdraudos kompanijų sumokėti apdraudą. Nacių valdžia visą apdraudą pasiima iš Vokietijos apdraudos kompanijų, tai nori ta pati gauti ir iš užsienių apdraudus kompanijų.

Planuoja Sušaukti Parlamento Atstovus

Nori Panaikinti Komunistų Partiją

Kaune Pasirodė Daug Klaipėdos Žydų

Paskutinėmis dienomis Kaune pasirodė daug Klaipėdos žydų, kurie čia ieško ar jau išsinuomavo butus. Be to, daugelis iš jų išsinuomuoja krautuvų bei kontorų patalpas, kiti vėl ieško patalpų fabrikams bei smulksnėms pramonės įmonėms, nes žada netrukus persikelti iš Klaipėdos į Kauną.

— Neumanno partija savo himnu pasirinko žinomo nacionalso. veikėjo mokytojo K. Grau, sėdėjusio prieš keleris metus Šiaulių kalėjime, parašytą dainą "Tik laisvei priklauso mūsų gyvenimas". Ją dabar visur dainuoja.

Katalikas, kurs neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios vaiku.

Vyskupas Ketteleris

Dr. Hacha Išrinktas Čekoslovakijos Prezidentu

Prague, Čekoslovakija, — Gruodžio 1 — Čekoslovakijos parlamentas 272 balsais iš 312 išrinko valstybės prezidentu Dr. Emil Hacha, Aukščiausiojo Teismo prezidentą. Čekoslovakija buvo 56 dienas be prezidento. Taigi Dr. Hacha gavo daugiau kaip du trečdaliu parlamento atstovų balsų.

Vokietija Aprubežiuoja Žydų Dalyvavimą

Berlynas, Vokietija, — Gruodžio 1 — Vokietijos saugumo policijos viršininkas išleido įsakymą, draudžiantį žydams dalyvauti kaikiuriose viešose vietose ir kaikiuriomis valandomis. Tas parodo, kad Vokietija nori visiškai suvaržyti žydus. Vokietijos valdininkai aiškina, kad nanašus žydų persekiojimas ir suvaržymas buvęs Anglijoje trylikame šimtmečiu. "Anglija buvusi be žydų per tris šimtmečius", sako nacių vadas Hess.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

EINA NUO 1915 METŲ TEL. SOUTH Boston 2680

PENKTADIENIS (Friday) GRUODŽIO (December) 2 D., 1938 M., Nr. 91.

TEL. SOUTH Boston 2680 KAINA 5 CENTAI

Pažangėjančio Klaipėdos krašto vaizdas. Iš Pakalnės pievos prie Rusnės vežamas šienas.

VDV.

MIESTO VALDININKŲ KRIMINALĖ BYLA PRASIDĖJO

Du Kaltinamieji Prisipažino Kaltais

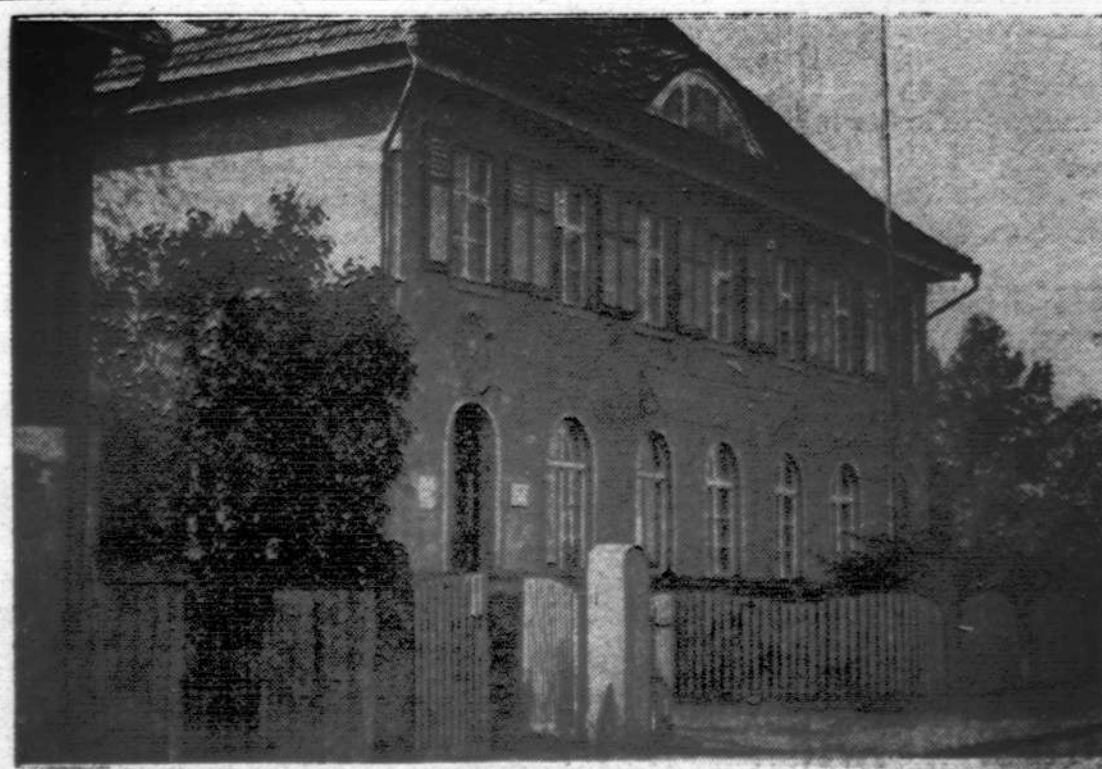
Waterbury, Conn., gruodžio 1 — Čia prasidėjo 22 miesto valdininkų, kurių tarpe yra ir mayoras T. Frank Hayes, kriminalinė byla. Visi kaltinami už sąmokslą apvoti ir apvogimą miesto išdo milijonu dolerių. Du iš kaltinamųjų, būtent, Harry E. Mackenzie ir Edvard G. Levy prisipažinę kaltais. Jie bus liudininkais prieš kitus. Teismas turi daug vargo sudaryti prisaikintųjų teisėjų sąstatą. Prieš pakviestuosius į prisaikintųjų teisėjų sąstatą asmenis tai viena, tai kita pusė surandą kokių nors priežasčių, kad teismas negali priimti. Kol kas tik viena teisėjų gavo.

Jung. Valstybių Delegatui Išvyko Į Pan-Amerikos Konferenciją

Lima, Peru, gruodžio 1 — Čia prasidės Pan-Amerikos Konferencija gruodžio 9 dieną. Iš devynių valstybių suvažiuos atstovai svarstyti svarbius tų valstybių bendradarbiavimo reikalus. Dešimts valstybių turės savo atstovus toje konferencijoje, tarp kurių bus ir Jung. Valstybių.

SKERDYKLŲ DARBININKŲ STREIKAS TĖSIASI

Chicago, Ill., gruodžio 1 — Skerdyklų darbininkų streikas tęsiasi. Darbininkai vieningai laikosi. Dabardaviai įvairiais būdais stengiasi streiką sulaužyti, bet nevyksta.

Klaipėdos krašto vaizdas. Rusnės pašto rūmai. VDV.

Italija Reikalauja Kolonijų Iš Prancūzijos

Roma, Italija, gruodžio 1 — Italijos Atstovų Buto nariai reikalauja prijungti prie Italijos šias kolonijas, kurias turi Prancūzija: — Tunisia, Corsica, Nice ir Savoy. Atstovai įrodinėja, kad tos kolonijos etnografiniai ir istoriniai priklauso Italijai. Agitacija vedama su Mussolini žinia, kuris sakoma noris susistiprinti politikoje.

Atstovų Buto nariai kolonijų reikalavimą išskėlė, dalyvaujant Prancūzijos ambasadoriui Andre Francois — Poncet, kuris į Romą buvo atsiųstas tartis su Italijos valdžia dėl sudarymo sutarties. Tame susirinkime taigi dalyvavo aukštieji Italijos valdininkai, diplomatai ir įvairių laikraščių žurnalistai. Visi triukšmingai šūkiškai priitarė Atstovų Buto narių reikalavimams.

Prancūzijos ambasadorius po tokio "priėmimo" išsiskubino į Prancūziją nesudaręs sutarties.

Gerb. "Darbininko" Bendradarbių Dėmesiui!

Prieš Šv. Kalėdas tą savaitę išeis tik vienas "Darbininko" numeris, būtent, antradienio, gruodžio 20 d. Tai bus padidintas ir iliustruotas Kalėdinis numeris.

Visų Gerb. "Darbininko" Bendradarbių prašome siųsti raštus į Kalėdinį numerį kaip galima ankščiau. Straipsnius jau ir dabar prašome siųsti. Korespondencijas siųskite, kad gautume ne vėliau kaip penktadienį, gruodžio 16 d., o trumpas žinias norėtume gauti ne vėliau šeštadienį, gruodžio 17 d.

Prašome šių taisyklių prisilaikyti, jeigu norite, kad Tamstų raštai tilptų Kalėdiniam "Darbininke". "Darbininko" Redakcija.

Prancūzijos Premieras Sulaužė Streiką

Paskelbė Trijų Metų "Ekonominės Mobilizacijos" Planą

Paryžius, Prancūzija, — Gruodžio 1 — Premieras (žydėlis socialistas) atsi-Edvardas Daladier labai rado keblioje padėtvie. Jis sumaniai sulaužė radikalų vadų sumanytą generalinį streiką. Kaip tik radikalų vadai pravedė nutarimą darbininkų unijose paskelbti generalį 24 valandų streiką pereiną trečiadienį, premieras Daladier dekretu paskelbė įsakymą geležinkelius ir visas visuomenines įstaigas pervesti valdžios kontrolei. Išaukta kariuomenė ir visos įstaigos laikomos jos kontroleje. Bet trečiadieniui atėjus, labai mažas darbininkų skaičius išėjo į streiką.

Premieras Daladier sako, kad generalis streikas buvo šaukiamas tikslu sugriauti dabartinę Prancūzijos valdžią. Toks esą buvęs komunistų - socialistų sumanymas. Komunistų - socialistų vadai įtikino darbininkus, kad generalis streikas šaukiamas protestui prieš premiera Daladier už panaikinimą 40 valandų darbo įstatymo. Komunistai - socialistai darbininkus apvylė. Dabar jie atsiėmė atlyginimą.

Darbininkai ir visa visuomenė palaikė valdžios pusę ir prisilaikė išleistų įstatymų ir įsakymų. Premieras Daladier, laimėjęs kovą, tuojau paskelbė trijų metų "ekonominės mobilizacijos" planą. Pažymėtina, kad iš 10,842 darbininkų, dirbančių Paryžiaus transporto įstaigoje, tik 191 atsisakė dirbti. Tas pats įvyko ir kitose įstaigose. Keturius šimtus darbininkų areštavo už atsisakymą dirbti arba atkalbinėjimą kitų nuo darbo. Daugumą iš jų jau paleido iš kalėjimų.

Tiesa, kad Parvžiuje buvo išstatyta įkalta kariuomenė, bet prasidėjus darbui, ji buvo nereikalinga, ir laipsniškai kariuomenė buvo atšaukta.

Prie Karmelio kalno įvyko anglų kareivių ir ginklų arabų susikirtimas. Anglai kareiviai užklupo ginkluotus arabus ir norėjo juos nuginkluoti. Įvyko susišaudymas. 43 arabai žuvo. Tai-oji žuvo du anglų kareiviai ir šeši sužeisti.

Didžiosios valstybės pareiškė protestą Japonijai, bet ji visai su protestais nesiskaito.

Anglų-Arabų Susikirtime Žuvo 43 Arabai

Jeruzalė, gruodžio 1 — Prie Karmelio kalno įvyko anglų kareivių ir ginklų arabų susikirtimas. Anglai kareiviai užklupo ginkluotus arabus ir norėjo juos nuginkluoti. Įvyko susišaudymas. 43 arabai žuvo. Tai-oji žuvo du anglų kareiviai ir šeši sužeisti.

Darbininkų Radio Programa

Šeštadienį, gruodžio 3 d., 2 val. po pietų Darbininkų Radio Programą išpildys So. Bostono Lietuvių Jau-nųjų Artistų Grupė, p. Onai Ivaškienei vadovaujant. Programa susidės iš dainų, eilių ir muzikos. Prašome pasukti savo radio rodyklę ant 1120 kilocycles ir klausytis programos iš WCOP radio stoties, Boston, Mass.

IVAIRIOS ŽINIOS

KARO KOMENDANTŲ ĮSAKYMAI JAU NEBEVEIKIA

Kaunas, Lietuva — Per 12 metų karo komendantai, remdamiesi karo stovio padėtimi, buvo išleide daug įsakymų, kurie lig šiol neatšaukti. Dabar, karo stovį panaikinus, nustoją veikti ir visi tie privatomieji įsakymai.

Karo komendantai visus su karo stoviu susijusias bylas perdavė apskričių viršininkams. Kariuomenės teismas, kurį bylas iškeltas einant ypat. valstybės apsaugos įstatymais karo stovio metu, dabar perduos apeliaciniam rūmams arba apygardos teismams.

Sąryšyje su karo stovio panaikinimu pasinaujino ir uždraudimas veikti uždarytoms visam karo stovio metu krikščionių demokratų ir valstiečių liaudininkų partijoms.

Kai kas teigia, kad jos duos atitinkamus pareiškimus dėl veikimo atnaujinimo.

Senatorius Lodge Reikalausias Padidinti Pensijas

Washington, D. C. — Senatorius Henry Cabot Lodge, Jr. iš Massachusetts valstybės, turįs paruošę planą ir įnešęs bilių, kad senatvės pensijos būtų padidintos iki \$60.00 mėnesiui.

1,000 Sudetų Krašto Žvdu Pabėgo į Čekoslovakiją

Prague, Čekoslovakija. — Gruodžio 1 — Daug žvdu, Vokietijos, Lenkijos ir Austrijos piliečių, kai kurie be pilietybės, vokiečiams užėmus Sudetų kraštą, pabėgo į Čekoslovakiją. Čekoslovakijos valdžia norio tuos žvdu gražinti Vokietijai ir Lenkijai, bet abi valstybės atsisakė priimti. Žvdui įteikė didžiųjų valstybių valdžioms protestus prieš Lenkijos ir Vokietijos teroristus ir pilnas žinias apie teroristų veikimą.

VALGOMŲJŲ DAIKTŲ KRAUTUVES

Pirkti pas biznierių mėsą, vaisius, daržoves ir kitokius daiktus, kurie skelbiami "Darbininke" apsimoka, nes jie parduoda šviežius produktus ir maistui patarnauja. Nuėję į bilę kurią krautuvę pasakykite, kad jų skelbimą matėte "Darbininke".

Povilas Bushmanas

48 CRESCENT AVENUE, Telephone COLUMBIA 6702 29 SAVIN HILL AVENUE, DORCHESTER, MASS.

Perkins Sq. Cash Market

POVILAS BALTRUSIONAS, Sav. 490 Broadway, Tel. SOU 3120 SO. BOSTON, MASS.

K. Sidlauskas

918 E. BROADWAY, 601 6th St., So. Boston, Mass. Pristatau ICE CREAMA ir užkandžius piknikams ir visokiems parengimams.

Profesionalai, biznierių, pramonininkų, kurie skelbiami "Darbininke" tikrai verti skaitytų paramos. Visi skelbikės "Darbininke".

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBIA MOTINOS SVC.
Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. SO. BOSTON 1298
Vice-Pirm. — Ona Venienė, 311 K St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškievė, 1514 Columbia Rd., S. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Marijona Markonitė, 4115 Washington St., Rosindale, Tel. Parkway 0558-W
Išdėtininkė — Ona Stanulė, 105 West 8th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 1512 Columbia Rd., So. Boston.
Kasos Gl. — Marijona Aukštikalnienė, 111 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarninką mėnesio, 7:30 val. vakare, pabažnytinėje svetainėje. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

SV. JONO EV. BL. PAŠALPINES DRAUGIJOS VALDYBA
Pirmininkas, Juozas Švagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. Albinas P. Neviera, 16 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. Jonas Glėneckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. Aleksandras Ivaška, 1514 Columbia Rd., S. Boston, Mass.
Išdėtininkas, Andrius Zaleskas, 702 Fifth St., So. Boston, Mass.
Maršalka, Jonas Zaika, 7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų, Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Oras Reguliuoja Drabužių Kainas

B. Koraitis

Gal nevisi ir visos žinote, kad drabužių kainos yra reguliuojamos pagal oro. Žiemos laike orui einant šaltyn kailinių kainos smarkiai kyla, orui sušilus — kailinių kainos smunka.

Štai, šią savaitę oras sušilo ir pasidarė panašus pavasario orui užtai kailinių kainos labai nukrito. Kailinių kainų nukritimu turėtų pasinaudoti Naujosios Anglijos lietuvių ponios ir panelės, ateidamos į I. J. Fox didžiausią kailinių firmą Amerikoje, kurios krautuvėje yra didžiausias moteriškų kailinių pasirinkimas. Atėjusios į I. J. Fox krautuvę visuomet reikalaukite, kad jums patarnautų lietuvis atstovas p. Bernardas Koraitis, kuris lietuviams nuosirdžiausiai padės išsirinkti ir pritaikinti kailinius pagal figūros. P-nas B. Koraitis yra pardavęs tūkstančius kailinių lietuviams moterims ir merginoms, kurio patarnavimu visos patenkintos. Taigi, užeikite šią savaitę I. J. Fox ir pamatysite kaip pigiai ir lengvomis išlygomis galėsite nusipirkti kailinius.

NEATIDELIOKITE! ATEIKITE TUOJAU!
Lietuvaitės, atėjusios į krautuvę, visuomet reikalaukite Bernardo Koraitio, kuris jums nuosirdžiausiai patarnaus.

I. J. FOX
America's Largest Furrier
411 WASHINGTON STREET
Boston, Mass.

KODĖL VISIŠKAI SUMENKĖJO SOVIETŲ RUSIJOS REIKŠMĖ

Stalinas Sunaikino 40 Tūkstančių Pareigūnų

Prancūzijos laikraštyje "Figaro" B. Suvarinas svarsto, kodėl kad:

Sov. Rusija išnyko iš dalyvių Išnyko (išskyrus tris) visi tarpo, kurie sprendžia Europos centralinio partijos komiteto ir likimą. Jis rašo:

Sov. Rusijos užsieny reikalų komisaras Litvinovas buvo Ženevoje Tautų Sąjungos posėdyje, kai prasidėjo Čekoslovakijos Klausime pats aštriaušias laikas. Prispirtas prie sienos laikraštiniuku, Litvinovas jiems pasakojęs, kad stengiasi gauti per Tautų S-gą sutikimą, kad Rumunija ir Lenkija praleistų raudonąją armiją Čekoslovakijai padėti. Bet šitą jo atsikalbinėjimą mes tuoju supratom kaip visiškai nepagrįstą ir neįgyvendinamą, nes tos abi valstybės niekuomet nesutiks, kad per jų žemes žygiuotų raudonoji armija, tat prašymas jokios reikšmės neturi.

Tiesą gi sakant, Čekoslovakijai būtų pakakę tik paramos iš oro, jei jiems Sov. Rusijos aviatijų būtų pagalbą ėjęsi. Tai būtų buvusi tikra parama.

Tat kodėl Sov. Rusija pati išbraukė save iš didžiųjų valstybių tarpo į kurį ji per Tautų Sąjungą jau buvo įėjusi ir susirišusi su Prancūzija ir Čekoslovakija tarpusavės pagalbos sutartimis. I tai Suvarinas atsako:

Ji, dabar visiškai silpna. Per paskutinius trejus metus nuolat keliamos bylos žymiesiems vėkėjams, kalėjimai ir sušaudymai yra sumurkdę jos galybę iki pasibaisėtino menkumo.

Jis toliau skaito, kurie veikė: Per tuos trejus metus, tai yra nuo to laiko kai Hitleris atėjo į valdžią, Stalinas ėmė valyti savo kraštą ir sunaikino apie 40 tūkstančių žmonių, įvairių aukštųjų pareigūnų, kurie buvo apkalinti žiauriai ir negailestingai, kaip didžiausi valstybės priešai.

Kas vertė Staliną taip elgtis ir kurios priežastys čia galėtų slėptis — klausia Suvarinas ir atsako:

Stalinas šaudo tuos, kuriuos nori ir siunčia Sibiran, kas jam išrodo, kad išsiuntimo vertas, o jų kaltes jau sukombinuoja pati saugumo vadyba.

Tačiau, kas iš tiesų slepiasi po skraiste šių negirdėtų istorijoje dalykų — tegalės tik tolimesnė ateityje paaiškėti. "V. Ž."

Klaipėda — Lietuvos Gyvybinis Reikalas

Buv. Direktorijos Pirmininkas Erdm. Simonaitis Apie Dabartinio Momento Reikalavimus ir Klaipėdos Krašto Aktualijas

— Mano įsitikinimu, — sako buv. Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas Erdm. Simonaitis, kalbėdamas su "XX A." bendradarbiu, — nebus Lietuvos, jei žus Klaipėdos kraštas. Lietuva be Klaipėdos krašto, be uosto negali gyventi. Viską reikia daryti kuo veikliausiai, kad visi Klaipėdos krašto reikalai būtų sutvarkyti. Vokiečių praveštąsias manifestacijas reikia laikyti savo džiaugsmu.

mo pareiškimu dėl karo stovio nuėmimo. Mano asmeninė nuomonė, kad karo stovį buvo galima panaikinti bent keleriais metais anksčiau.

Klaipėdos krašto lietuvininkai yra nepatenkinti kai kuriais centro vyriausybės valdininkų politikos žygiais Klaipėdos krašte. Šituo reikalu yra susidomėję senesnieji Prūsų lietuvių veikėjai, ir jų delegacija buvo atsilankiusi pas Mi-

nistrą Pirmininką. Aš esu įsitikinęs, kad Minist. Pirmininkas padarys žygių, kurių padaryti mes jį prašėme. Tai turi būti kuo veikliausiai įvykdyta.

Į Klaipėdos krašto reikalus centro vyriausybė ligi šiol žiūrėjo vis gana šalto, kai, ir tarp ventro valdžios ir Klaipėdos krašto nebuvo reikalingo kontakto. Mūsų pageidavimas, kad tas kontaktas būtų kuo artimiausias.

Kai kurie laikraščiai rašo apie Klaipėdos kr. lietuvių separatizmą, bet tam nėra nė mažiausio pamato, ir šitų laikraščių atstovai, matyti, ir šiandien nesužanta Klaipėdos krašto interesus ir jų reikšmės visai valstybės politikai.

Mes lygiai norime turėti kuo glaudžiausią kontaktą su centro vyriausybe, kad tokio vadina mojo separatizmo nebūtų. Jeigu Klaipėdos krašto lietuvių reikalauja, kas jiems buvo pažadėta, ir ligi šiol nebuvo ištesėta, tai dėl to apie vad. separatizmą dar negalima kalbėti. Mes, senieji Klaipėdos krašto lietuvių veikėjai, lygiai prašome ir prašome, kad konvencija ir Klaipėdos krašto statusas visais atvejais būtų vykdomi. XX Amž.

vei? Ar tai nebuvo tautininkų privilegijų, tautininkų valdžia tyli. Duos lenkams ką jie nori, nes jie vyrauja. Artinasi laikas, kad lietuviui negalės jokios žinutės parašyti be "ponų" lenku cenzūros.

Tai kodėl šiandien tie garsūs šimto nuosimčių tautininkai politikai tyli? Kas šiandien veda Lietuvą į tokia padėtį? Ar Krik. Demokratai? Ar tai nebuvo tautininkų tikslas juo kontinti kitu pažiūrų žmones, kurie dirbo Lietuvos gerotui vykdomi.

Kodėl Dabar Tyli?

Gera! atsime nu anuo ninkų neapykanta? Ats-

Lietuvos seiminius laikus, kyskite, gerb. tautininkai. kada buvo koalicijinė vyriausybė. Ne su vienu tautininku teko ginčytis, kada jie sakydavo, būk tai Krikščionių Demokratų dauguma vyriausybėje ir apsaugoti. Nesiskaito su seime esą susitarę su lenkais ne tik Vilnių, bet ir visą Lietuvą parduoti lenkams; kunigai esą susitarę su Popiežium suvienyti Lietuvą su Lenkija. Esą tai baisus ir juodas darbas. Vienas iš tokių tautininkų lyderių dabar gyvena Amerikoje.

Sakau, Dievuliau Brangus, jei šiais laikais toji pati vyriausybė turėtų savo rankose Lietuvos vairą, tai tautininkai tikrai nieko kito neturėtų savo spaudoje, ne prakalbose, kaip tik praeikimą, sakydami ir rašydami, kad Lietuvos Krikščionys Demokratai susitaria su kunigais pardavę Vilnių lenkams ir tt.

Bet kodėl dabar tyli? Lietuvos tautininkų vyriausybė ne tik Vilnių ir Vilniaus krašto lietuvių apleidė lenkais, kad pastarieji ką nori, tą daro. Tautininkų vyriausybė ne žodelio nemininkas padarys žygių, kurių padaryti mes jį prašėme. Tai turi būti kuo veikliausiai įvykdyta.

Jeigu taip bus ir toliau vairuojama Lietuvos vidaus politika, kaip iki šiol, tai tikrai galime susilaukti skaudžios nelaimės. Kada prie to prives, tai tada bus visiems aišku kas kaltas.

Stebėtis tik reikia, ar gi mūsų broliai Savanoriai nepermato to pavojaus Lietuvos nepriklausomybei?

Jeigu permato, tai reikia rūpintis jos pamatus sustiprinti, taisyti patį pamatą, kad ant to pamato stipriai stovėtų toji sunaikinta Nepriklausomybė ir visiems šalies piliečiams būtų užtikrinta beveik savoje pastogėje, kad tie ar toji šeima neprivažėtų klausyti svetimų gavalų, jų įsakymus pildyti, kad nereikėtų vėl svetimiams vergauti, kaip praaietyje. Tie skaudūs mūsų senelių, vergiją pergyvenusių žodžiai dar garsiai skamba ištikimųjų Lietuvos sūnų ir dukterų ausyse ir jie skambės kol lietuvių gyvuos pasaulį.

Prarasti galima viską greitai, bet labai sunku ir amžius reikia kovoti, kad prarastą dalyką atgauti, atstatyti. Tai reikalauja baisiai daug aukų, darbo ir turto. Taigi negalima snausti ir pasitikiėti tik savo ambicija, tik "Aš", o jei ne "Aš", tai lai prasmengia. Tą "Aš" reikia užmirsti svarbiuose reikaluose, nes tas nieko daugiau neduoda, kaip tik zero.

Zemačiūj Jonas, Liet. Sav.

CREMO ALE

Padarytas Tam, Kad Patenkinus Visus!

Atėję į tavernus ar restoranus visuomet prašykite CREMO ALE, kuris yra padarytas iš geriausių miežių ir tinkamai įsendintas.

CREMO galite gauti iš krano ir buteliuose.

Kartą jo paragavę — visuomet norėsite!

Cremo Brewing Co.

BELDEN ST. NEW BRITAIN, CONN. TEL. NEW BRITAIN, 3700.

Amerikos Radikalai Grįžta Iš Ispanijos

Barcelona, Ispanija, — gruodžio 1 — Amerikos radikalai, matydami pavojų, bėga iš Ispanijos radikalų kariuomenės ir grįžta į savo namus. Šiomis dienomis 310 radikalų kariuomenės amerikiečių karių gavo leidimą ir pasus vykti per Prancūziją į New Yorką. Kai kurie negali gauti leidimo ir nežino kur važiuoti, nes visur jiems rubežiai uždaryti. Yra ir lietuvių, kurie per savo akulumą neteko gyvybės, o kiti pilietinių teisių ir dabar neturi kur dėtis.

—Ties Varėna lenkai ir lietuvių status per Merkį bendrą tiltą. Per jį pro Varėną eis automobiliais susisiektas su Vilniaus kraštu.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA:	
Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart savaitėje metams	\$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway,

South Boston, Mass.

Telephone SOUTH Boston 2690.

Komunistai Žudo Prancūziją

Jau ne kartą mūsų buvo minėta, kad bolševikai ruošia Prancūzijos revoliuciją. Nors anuo metu dar ji neįvyko, bet mūsų nuojautimas buvo tikslus. Revoliucija ne likviduota, tik nukelta toliau. Ji nuolat buvo ruošiamą per streikus, sabotažą, revoliucinę propagandą. Agitacija ėjo dvejais atvejais: darbininkuose ir visuomenėje. Abiejuose srityse laikytasi tam tikros jau išmėgintos taktikos. Visuomenėje priruošiama komunistui dirva. Į padanges iškeliamą "revoliucijos laimėjimus" Rusiją; išgiriama sovietų tvarka, laisvė ir laimė; prie kiekvienos progos puolama kapitalistinė tvarka. Jaunuomenei gaminama speciali literatūra. Ypatingo dėmesio kreipiamas į studentiją ir visokias būdais mėginama įtraukti ją į politiką, organizuojant moksleivių streikus; pakertant mokytojų ir tėvų autoritetą; kur galima atvirai puolant religiją, kur dar to negalima — gudriai ją pasiepiant ir sofistinėmis pinklėmis statant abejonę tikėjimo dogmas, o visų pirma ir kodaugiausiai — tvirkinant jaunuomenę nešvaria seksualine literatūra, gatvinės rūšies krutamaisiais paveikslais ir nepadoriais teatrais.

Darbininkų tarpe komunistai veikia kur kas drąsiau ir atviriau. Ten jau einama tiesiog prie dalyko ir organizuojama komunistų jėgos, kurios akyliai daboją darbininkų nekomunistų veiklą, kišasi į jų reikalus, būtinai stengiasi pagriebti į savo rankas bet kokio streiko vadovybę ir būtinai pasukti jo kryptį politiskon pusėn. Bolševikai su didžiausia panieka žiūri į tuos darbininkų streikus, kurie išskyla vien jų būklei pagerinti. Nepolitiškus streikius komunistai skaito nesuipratusiais mulkais. Jei komunistams nepavyksta pakreipti streiką savo tikslams, tai jie visokiais būdais stengiasi paralyžuoti bei sabotažuoti darbininkų pastangas, ypač tokias, kurios gali užsibaigti geresnės būklės laimėjimu. Darbininkų gerbūvis ir pasitenkinimas tai tikra komunistų nelaimė; darbininkų skurdas ir nerystastavimas tai komunistų laimikis, nes tas veda prie generalinio streiko, kurs paprastai yra įžanga į revoliuciją.

Toki generalinį streiką komunistai dabar pradėjo vykdyti Prancūzijoje. Dalykai jau priejo prie tokio krizio, kad, rodos, jau dabar bus išspręsta, ar Prancūzijoje paims viršų europinė kultūra, ar viskas nusmūks į ažiatišką bolševizmą. Premieras Deladier yra nusistatęs visiškai nušluoti komunistų partiją, nes jau pakankamai įsitikino, kad ji drumščia šalies tvarką, sabotažuoja industriją ir, iš viso, stumia Prancūziją į Stalino rankas. Kad šiuo kringu momentu išgelbėtų savo tautą, Prancūzijos premieras sumobilizavo militarinę krašto apsaugą. Bet bolševikai nenusileidžia. Jie jau stipriai Prancūzijoje įsigalėję, nes prancūzų tauta per savo neapdairumą per ilgai davėsi jiems suvedžiojama. Žaisti su komunistu tai tas pats kaip prisileisti limpančios ligos. Išleidęs į savo namus limpančiąją ligą, mirties bakterijos gali bet koku momentu susilaukti. K.

Darbininkai Gyvenimo Audrose

(Stud. A. Skirius paskaita, LDS 7 kp., Worcester, Mass. prakalbose, lapkr. 20 d., 1938 m.)

Visas pasaulis džiaugiasi ir didžiuojasi padarytąja civilizacijos ir technikos pažanga. Ir mes patys džiaugiamės gražiais asfalto keliais, milžiniškais keliais, moderniais, elektrifikuotais kambariais, autobusais, traukiniais. Didžiuojamės galingais, kartu su arais mėlynose padangėse skraidančiais, orlaiviais, bedugnėmis žiauriuosius vandenynus raižančiais laivais milžiniais, didžiuojamės milijoniniais miestais, jų dangoraižiais ir prašmatnybėmis. Bet kas juos padarė, kas tuos milžinus namus pastatė? Kas juodasias anglis ir rūdas iš žemės gelmių iškasė, kas juos supylė į aukštakrovnės, kas iš jų padarė kietąjį metalą, o iš jo visus tuos dvidešimtojo amžiaus pasididžiavimus? Na, kas gi tai padarė? Ar ne mes? Ar ne darbininkai? Taigi mes džiaugiamės patys savo atliktais darbais? Ir yra kuo džiaugtis ir didžiuotis!

DARBININKŲ LUOMAS GARBINGAS IR NAUDINGAS

Ilgą laiką darbininkų luomas buvo laikomas negarbingu, žemu. Tą nuomonę iš pagrindų pakeltė Kristus, pats gimdamas darbininko šeimoje ir savo jaunystę praleidęs dirbdamas. Pirmaisiais krikščionybės amžiais Kristaus mokslas ir sklido tik beveik tarp Romos

ir kitų didmiesčių darbininkų ir vergų. Todėl Katalikų Bažnyčia ir Popiežiai taip vertina darbininkus. Katalikybė iškelė darbininkų tikrąją vertę. Dabar visas pasaulis darbininkiją laiko lygiai garbingą kaip ir kitus luomus.

Darbininkija yra naudingas luomas. Darbininkai kuria naujas gėrybes, naujus daiktus. Iš beverčių ar mažaverčių gėrybių medžiagų, (smėlio, akmens, molio, rūdos, anglių) padaro visiems brangius ir naudingus daiktus. Darbo jėga ir laikas teikia pagamintiems daiktams didesnę vertę. Tąja darbo jėga esate jūs, darbininkai, ir jūsų rankomis valdomos elektros ir garo mašinos.

Kasgi įvyktų, jei nebūtų protaujančių darbininkų? Kas pasigamtintų, jei fabrikų bosai (direktoriai) neturėtų išlavintų darbo rankų, gerų specialistų. Nieko nesukurtų, tik įvyktų didelės katastrofos! Taigi darbininkų luomas netik garbingas ir naudingas, bet būtinas žmonijos gyvenime. Be darbininkijos nebūtų nei civilizacijos nei technikos jokios pažangos. Turiu pabrėžti, kad be išlavintos, sąmoningos, protaujančios darbininkijos, be kuriančios, vis tobulinančios savo gamininčių dalykus, darbininkijos, o ne iš reikalo, automatiškai atliekančios savo užduotį darbą (uždavinį).

KOVOS DEL DARBININKŲ

Kiek darbininkija reikšminga civilizacijos ir ekonomijos srity, tiek ji svarbi ir visuomeniniame gyvenime. Todėl dėl jos daug kas kovoja, daug kas stengiasi įsibrauti į ją tarpą ir laimėti sau pritarimą, simpatijas. Darbininkų sluogsniu susirūpinusios politinės partijos (deja, dažniausiai tik koi laimi rinkimus), darbininkais sielojasi vyriausybės.

Ivairios naujos idėjos, mintys skubiai skleidžiamos darbininkų masėse. O šie, dažnai visai nesupratę, jas ryja, jomis nuodijasi. Tomis svajonėmis juos aistringai uždega, pasiryžę kovoti už jas net mirti.

Atsiranda daug darbininkų "draugų ir geradarių". Jie tuoj pasiūlauna jus ginti, jus gelbėti. Tai tariamieji darbininkų reikalų gynėjai, tariamieji socialinės lygybės skelbėjai. Jie dėvi įvairių spalvų uniformas (raudonas, juodas, rudas), jie dangstosi įvairiais vardais — komunistų, socialistų, anarchistų, revoliucionistų, bolševikų, fašistų ir daugybę kitų "istų". Bet jų visų vienas tikslas, kad tik jiems būtų gerai, naudinga, lengvas gyvenimas, kad jie galėtų gyventi iš darbininkų kišenės. Jie daug žada, vilioja daryti revoliucijas, kad tik galėtų dabar sėdinti šiltose vietose atsisėsti. O tuomet vargs numestieji nuo "sosto", vargs ir darbininkai. Taip vėl nebus lygybės ir teisybės pasaulyje. Įvyktų po revoliucijos (kaip dabar Rusijoje) žudynės ir pasikeitimas vietų vienu asmenų kitų dar žiauresnių. Vargas, skurdas, gi liktų tas pats.

Brangūs darbininkai, nesusiviliokime, kaip peteliškės šviesa, įvairiais pažadais ir svajonėmis, nieko gero neduos jokie viliojimai. Turime visuomet ir visur atsiminti, kad "mes patys esame savo laimės kalviai". Tik ką teisingai uždirbsime, tą ir turėsime. Tik "kaip pasiklosime — taip ir miegosime!"

Tikrosios laimės ir gerovės jie, tie gražių planų ir svajonių skleidėjai, mums neatneš. Tikrasis kelias, kuriuo mes turime eiti, yra duotas Evangelijoje. Darbininkų klausimas teisingiausiai išspręstas Popiežiaus Leono XIII enciklikoje "Rerum Novarum", kurios mintis jūs užtiksite beveik kiekviename "Darbininko" numeryje. Tik tokius rimtus klausimus reikia atsidėjus skaityti ir suprasti, jei nesuprantama — klausti.

PAČIŲ DARBININKŲ RŪPESČIAI IR KOVOS

Matėme, kas ir kiek svetimi sielojasi darbininkų klausimais, bet patys darbininkai ne mažiau turi savų rūpesčių.

Tenka jam kovoti su darbdaviais, su idėjos priešiniais, su valdžios atstovais ir įstalgomis dėl daromų įvairių apsunikinimų. Su darbdaviais, fabrikų vadovais kovojama dėl didesnio atlyginimo, dėl geresnių sveikėsių darbo sąlygų, dėl darbo valandų skaičiaus. Ta kova yra sunki, nes darbdavių rankose galingi ginklai: kapitalas, stipri organizacija ir tarpusavio susitarimai. Visi darbdaviai, nors ir daug turtų turi, vis dar nori, net trokšta jų daugiau ir daugiau išgyti. Jei tie kapitalai būtų naudojami fabriko (imones) plėtimui, patobulinimui, darbininkų patogumui, tuomet mes nieko nesakytume, tai galima; bet jei tie pinigai tuščiai, beribiai šeimų eikvojami, jei jie siunčiami į užsienio bankus, jei kraunamai milijonai ir nežinia kam, tik vien dėl pralobimo, jokiū būdu negalima tylėti. Todėl ir protestuojama, todėl ir organizuotai reikalaujama net streikuojama. Tos priemonės darbininkams ne tik leidžiamos, bet ir būtinos, jei darbdaviai kitaip nesupranta, geriau pasakius nenori suprasti tų reikalavimų.

Šalia kovos su darbdaviais, kiekvienas darbininkas turi būti visuomet pasiruošęs nemažesnei kovai su įvairių klaidingų idėjų ir teorių skleidėjais. Ši kova reikalauja protinių ginklų, mokslinio išsilavinimo, apsiskaitymo. Kuo darbininkas labiau apsiskaitys (gerų knygų ir laikraščių), tuo jis lengviau pažins tariamuosius "prietelius", "išganymo nėsėjus". Idėjinė kova, minčių kova darbininkuose verda amžinai. Juos plaka, mēto jus, kaip audringa jūra mažą laivelį. O jūs iriatės, vis skinat sau kelią su irklais, tuoj žūtumėt siuntančiose milžiniškose bangose. Gyvenime taip pat reikia tvirtai laikytis savo tikrųjų principų, tikrojo kelio; šiaip greit gyvenimo, sielos gyvenimo audros nebloškia

KIBIRKŠTYS

Chicago "N-nos" rašo, pėliai kalėjimo nebijo, nes kad Visuomeninio Darbo Vadybos viršininkas prof. Iz. Tamošaitis buvęs pašalintas. Ir už ką? Jis nusi-kalto cenzūrai, būdamas oats vyriausiu cenzoriu. Rašydamas apie karo stovio atšaukimą laikraštyje "Laikas", prof. Tamošaitis pasakęs:

"Vakaru kaimynų prašom, mes ji (karo stovį) atšaukėme Klaipėdos krašte. Rvžmės ji panaikinti ir visoje Lietuvoje. Mėnsinsme, kaip politiškai subrendę, gyventi be jo".

Šitoks prof. Tamošaičio nareiškinas nepatiko tautininkų partijos vadams.

Degtinarius Siųsti Darbo Stovyklą

"L. A." bendradarbis rašo, kad naminės degtinės varamu daugiausia užsiima "tinėniniai, moraliskai išskrypę, nusigyvenę ūkininkai ir kiti nenaudėliai, kurie darbo vengia, nuosavybės neturi arba jei turi, tai nebrangina, o kalėjimo nebijo, nes savigarba jau pragerta". Tokiu degtindarių esą apie 80%. Idomu, kokio tyvo degtinės varytojai sudaro 20% jeigu įvairūs nukrypėliai sudaro 80%?

Kadangi įvairūs nukrypėliai

ant kietųjų olų, sutriuškina jūsų siekimus ir normalų gyvenimą.

Dar daug tenka darbininkams grumtis su valdžios atstovais dėl tinkamesnių socialinių, tvarkos ir higijenos sąlygų. Kaip ir kiekvienam piliečiui tenka dalyvauti politiniame gyvenime ir reikalauti daugiau ir geresnių politinių teisių.

DIDŽIOJI DARBININKŲ NELAIMĖ

Kalbėdamas apie darbininkų rūpesčius ir kovas, negaliu tylomis praeti, neišskėles didžiosios daugelio darbininkų ligos, to užkrečiamojo vėžio — girtavimo. Nekalbėsiu čia apie tai, kiek alkoholis yra žalingas sveikatai, darbingumui, paliesiu kuriais atvejais jis nuostolingas visuomeniniam, socialiniam darbininkų gyvenimui. Girtuoklių šeimos yra nelaimingiausios pasaulyje, nes 1) jose nėra gražaus, vieningo sugyvenimo, 2) visuomet kencia skurdą, alkį, netvarką, 3) nėra religinio ir tautinio susipratimo, 4) negali savo vaikų išauklėti, leisti į mokyklas (nėra pinigų), 5) kultūros ir švietimo klausimai visuomet užmirštami. Laikraščiams, knygoms girtuoklio šeimoje nėra vietos, juos išveja noras kuo daugiau gerti, stoka pinigų.

Paskutiniu laiku blaivybės klausimas per daug užmirštas, į jį žiūrima su pašaipą lūpose, — ak, tu blaivininkas, tai jau nedraugas, su tavim nebūs bendros kalbos. Prie tokios nuomonės susidarymo daug prisidėjo prohibicija ir pačių blaivininkų nemokėjimas gyvenimiškai blaivybės idėją skleisti.

Smurtu, prievarta niekas nesiseka įvykdoma, o ypač gražūs užsimojimai, tikslai. Blaivybė turi būti skleidžiama auklėjimu, kultūringai, nefanatiškai. Kagi padės, jei tu pamatysi draugą geriant stiklą alaus jau šauksi — tu, latre, a — mat, jau geri, ir nuo jo pats bėgsi, arba užsimerkęs pro šalį praeisi. Žinoma, tokie ir susilaukia pajuokos. Blaivybės klausimais straipsnių patariau paskaityti "Darbininko", "Blaivybės Dirvoje", kuri yra vedama kas antradienį. Ten sužinosite daugiau apie visus blogumus ir žiaurumus, kuriuos alkoholis (degtinė, alus, vynas) padaro.

(Bus daugiau)

LDS. Narių Ir "Darbininko" Skaitytojų Dėmesiui!

Šiuomi "Darbininko" Administracija skelbia Gruodžio, Sausio ir Vasario mėnesius — "Darbininko" Vajaus mėnesius. Per tuos trejetą mėnesių "Darbininko" kaina sumažinta iki \$3.00 metams. Už pusę metų \$1.50. Syki į savaitę metams \$1.50. Į Lietuvą metams — \$4.00, pusei metų — \$2.00.

Taigi prašomė gerb. "Darbininko" skaitytojų pasi-naudoti vajaus prōga — atnaujinti "Darbininko" prenumeratą iki Vasario 28 d.

Taigi primename ir LDS kuopoms, kad didžiumoje LDS narių duoklės baigiasi Gruodžio mėnesį. Taigi prašytume visų gerb. LDS narių laiku apsimokėti už or-ganą "Darbininką".

kirų bankų skolas Rytų valvadijose (vadinasi ir Vilniaus krašte) greitu metu parduodami 520 dvarų (31 milijono žlotų vertės). Daugiausia tai Tiškevičių, Mirskių ir kitų dvarininkų žemės.

UŽSIMOKĖJO "PABAUDA"

Stambus Lietuvos socialdemokratų šulas, buvęs socialdemokratų pirmininkas, inž. S. Kairys turi gerai apmokamą valdišką darbą. Bet jis kartu su kitais kovo 17 — 19 d.d. pasirašė į visuomenę atsišaukimą. Tai jis buvęs Švietimo ministerijos "nubaustas".

"N-nos" rašo, kad šiomis dienomis inž. S. Kairys iš savo socialistinių sutauptų paskyręs "8,000 litų savo gimtinės pradžios mokyklos statybai".

Taigi dabar p. inž. S. Kairys turi būti "bausmė" bus atlikęs. Švietimo ministerija turėtų jam gražinti "visas teises".

Lietuvių Komunistų Redaktorių Sulaužė Komunizmo Principus

Brooklyno lietuvių komunistų organo redaktorių žinutėje apie Padėkos Dieną parašė Dievo vardą su didžiąja raide D. Tai baisus nusikaltimas prieš komunizmo principus. Vargšas redaktorius vėl susilauks bausmės iš komunizmo centro Maskvos.

Lenkų Dvarininkų Reikalavimai

"D. N. f. L." Nr. 44 praneša, kad lenkų dvarininkai Lietuvoje šiomis dienomis lankėsi pas min. pirm. ir Z. ū. min. Mironą reikalaudami papildomo atlyginimo už nusavintus dvarus, nes sumokėtas atlyginimas sudaręs tik vertės dalį.

Apskundė Teismui

Vilnius — Uždarius Švenčionių "Ryto" draugiją, dalis mokytojų dirbo iki 1937/38 mokslo metų pabaigos. "Ryto" kuratoriaus adv. S. Vilanovskis visus "Ryto" draugijos darbininkus, neužmokėjęs jiems algos, pašalino. Pašalintieji darbininkai kelis kartus žodžiu ir raštu reikalavo, kad kuratoriaus, jiems algas išmokėtų, bet kuratoriaus atsisakė mokėti. Šio mėnesio pradžioje uždarytos Švenčionių "Ryto" draugijos mokytojai: Boleslovas Čepulionis, Vladas Maminskas, Elena Steckaitė, Leonas Matkevičius, Mykolė Paukštienė, Antanas Paukštė, Vladas Šiekštelė, Juozas Svogžlys, Rožė Peciulevičienė, Hermanas Misiūnas ir Elena Žizmaraitė "Ryto" kuratorių apskundė teismui reikalaudami, kad būtų jiems išmokėtos algos.

Iš viso nesumokėta algų per 20,000 auksinų.

Direktorija Atleido Keturius Lietuvius Mokytojus

Klaipėdos krašto direktorija atleido keturis lietuvių mokytojus: Klimavičienę iš Duonelaičių mokyklos, Rakšnį ir Jauciameienę iš Rėzos mokyklos ir Vilkutaitienę iš Smeltės mokyklos.

LDS Studijų Rateliams

RERUM NOVARUM ENCIKLIKA:

5. Tikras Darbininkų Klausimo Išsprendimas

Mes drąsiai imamės nurodyti, turėdami tam pilnos teisės, nes svarstomas klausimas yra toks, kad be Tikrybos ir Bažnyčios pagalbos negalimas joks tikras jo išsprendimas. Kadangi religijos saugojimas ir visų Bažnyčios žinioje esančių priemonių vartojimas yra pirmiausia Mūsų rankose, tai tylėjimas šiuo atveju atrodytų pareigos apleidimas.

Žinoma, šitas klausimas reikalingas ir kitų, būtent, valstybės vadų, darbdavių ir turtuolių, pagaliau ir pačių darbininkų, dėl kurių čia ginčijamasi, darbo ir pastangų. Vis dėl to nė kiek neabejodami, tvirtiname, kad, pašalinus nuo to darbo Bažnyčią, visos žmonių pastangos liktų be vaisių.

Ir tikrai Bažnyčia, sėdama mokslą iš Evangelijos, gali tuo mokslu tą kovą arba visai sustabdyti, arba, pašalinus žiaurumus, ją bent sušvelninti. Toji pat Bažnyčia stengiasi savo dėsniams ne tik šviesti kiekvieno žmogaus protą, bet ir tvarkyti visą gyvenimą ir papročius: toji pati Bažnyčia gerina ir pačių žmonių, darbininkų žmonių būvį, steigdama daugelį jiems labai naudingų įstaigų; Bažnyčia trokšta, kad visi luomai, sujungę savo prityrimą ir jėgas, padėtų, kaip galima geriau, išspręsti darbininkų klausimą; ji mano, kad tam tikslui pasiekti turi būti leidžiama įstatymais naudoti vyriausybės galia, žinoma, užlaikant išmintingą saiką.

Bažnyčios Mokslas Apie Žmogų

Visų pirma reikia pripažinti, kad žmogus turi nešiti savo našta: negalimas dalykas mūsų visuomenėje visus sulyginti. Tiesa, socialistai žada tai žmonėms, bet kiekviena pastanga, daiktų prigimčiai priešinga, yra veltui daroma. Ir tikrai, jau iš prigimties žmonės labai skiriasi vienas nuo kito daugeliu dalykų; ne visi turi vienodų gabumų bei miklumų, ne visi vienodai darbštūs bei sveiki. Dėl tos žmonių įgimtos nelygybės savaime randasi nelygybė ir turtuose. Bet šitos skirtumas yra naudingas ir atskiriems žmonėms ir pačiai visuomenei, nes bendrame žmonių gyvenime reikia įvairiausių gabumų įvairiems reikalams bei pareigoms atlikti; kaip tik turtų skirtumas labiausia ir verčia tas pareigas pildyti. Nuo rankų darbo žmogus ir prieš nusidėdamas rojuje nebuvo laisvas; tik ką pirmą jis būtų daręs su malonumu ir laisvu noru, tą paskiau už savo nuodėmę jį privertė su vargu būtinumas daryti. "Žemė bus praeikta dėl tavo pasielgimo tarp vargų tu iš jos maitinsies per visas savo gyvenimo dienas" (Gn. 3, 17).

Panašiai niekuomet žemėje nepasibaigs ir visi kiti vargai, nes sunkūs ir kartūs nuodėmės vaisiai, kurie turi sekti žmogų iki jo gyvenimo pabaigos. Taigi kėsti ir vargti žmogus turės visada ir, žmonės, nors viską išbandys ir darys, jokia jėga, nieku būdu nepajėgs šitu vargų visai pašalinti iš žmonių gyvenimo. O kurie skelbiasi galį tai padaryti, ir prižada vargstančioms minims jas išvaduoti nuo skausmų bei vargų ir joms ramų bei nuolat malonų gyvenimą sukurti, tie ištikrųjų tik vilioja ir apgaudinėja žmones, iš to paskiau kils tik dar didesni vargai. Geriausia tai matyti žmonių gyvenimas toks, koks jis iš tikrųjų yra ir kartu ieškoti, kaip sakėme, tinkamos pagalbos tiems vargams sumažinti.

Luomų Sutarimas Reikalingas

Yra didžiai blogas dalykas, šį klausimą svarstant, vaizduotis tuodu luomu, darbininkų ir darbdavių pačius savaime esant priešingus vienas kitam, lyg kad pati prigimtis būtų skyrusi, kad turtuoliai ir biednieji žiauriai kovoje vieni su kitais grumtųsi. Tai visai priešinga sveikam žmogaus protui ir tiesai. Kaip tik yra atvirkščiai. Kaip žmogaus kūno dalys viena su kita jungiasi ir iš to kyla tam tikri jų santykiai, simetrija vadinami, taip lygiai ir visuomenei gamta skyrė, kad tuodu luomu draugiškai sutaptų vienas su kitu ir vienas kitam padėtų išlaikyti visuomenėje pusiausvyrą. Vienas būtina yra reikalingas kito; nei kapitalas be darbo, nei darbas be kapitalo negali būti. Sutarimas gimdo gražių dalykų ir tvarką, o iš nuolatinių kovos neišvengiamai kyla netvarka ir didžiausias žiaurumas. Tai kovai sustabdyti ir net jos šaknims pakirsti Krikščioniškos priemonės turi nuostabios ir visokiariopos galės.

Darbininkų Ir Darbdavių Pareigos

Visų pirma visos religijos tiesos, kurių globėja ir aiškintoja yra pati Bažnyčia, labai gali sutaukinti ir sujungti turtuolius ir biednuosius, būtent, primindama abiem luomam jų savitarpes pareigas, o ypač pareigas, kurios seka iš teisybės.

Klausimai Apsvarstymui (Diskusijoms)

1. Ar Bažnyčia turi teisę kalbėti darbininkų klausimu? Kodėl?
2. Kodėl be religijos ir Bažnyčios darbininkų klausimas negali būti tinkamai išspręstas?

Klaipėdos krašto vaizdas. Klaipėdos miesto geležinkelio stotis.

A. Jakubaitytė.

Atsiimk Žmoną...

Linksmas Pasakojimas

Ėmė ir susirgo Paltis žmona. Iš pradžių jai tik šone diegė. Paskui susimetė dieglys po krūtine ir kurkti, lyg varlė pradėjo. O sekmdienį, tai, kad šovė tas skausmas į galvą ir užgrajijo, kaip ant vargū. Išisodino Paltis žmoną į brikelę ir išvežė Vištytin pas daktarą, kur per akis žiūri. Pasiziūrėjo daktaras į kairę akį ir sako:

— Oje! Tamsta visai peršalus. Pasiziūrėjo į dešinę: — Oje! Tamistai ant žarnų guli vėžys.

Davė daktaras du buteliukus vaistų. Iš vieno sako gerki, kai vėžys pradės vaikų perėti, o iš antro, — Oje! Tamistai ant žarnų guli vėžys.

Parvažiavo Paltis su žmona namo. Susėdo už stalo, atsimušo buteliukus ir uostinėja. Iš vieno kvepia, iš antro dvokia. Palaižo vieno truputį — karstelia. Palaižė iš antro — salstelia.

— Žinai, tėvai, kad daug geriau pautosčius ir nulaižius, — džiaugiasi žmona, — o kas bus, kaip truputį nugersiu ir dar nugarą išsišėpsi?

Bet naktį, klausė Paltis, kad žmona jį šaukia. Girdi, paduok vaistus, nes atrodo, kad vėžys po truputį kapoja. O šaltis taip susimetė į galvą, kad ant plaukų šalna atsirado.

Atsikėlė Paltis. Laksto apie langus ir vaistų neranda.

— Dūšele, kur vaistai? — Ant lango o, — dejavo žmona. Pagaliau Paltis kažką nučiuipo. Buteliukas. Na, jei buteliukas, tai su vaistais. Padavė žmonai, o ta ir šaukia tarnaitę.

— Magdute, kėl nugarą iššėpsi, jau tas nevidonas vėžys...

Atsikėlė mergaitė ir miegodama iššėpė nugarą.

— Tai palengvėjo, — atsiduso Paltienė, — net šaltis iš galvos pranėjo.

Ryte, žiūri Paltis, kad žmona rašaluotu sprandu vaikštinėja.

— Kad tave kur, argi su sprandu laiškus rašai? — stebisi Paltis. Tarnaitė neša biūdą barščų stalan, o rankos, kaip su juodom pirštinais, apmautos.

— Aljo, kas ten? — klausimas negali būti tinkamai išspręstas?

3. Ar nelygybės galima pašalinti? Ar nelygybės yra naudingos?

4. Kodėl luomų kova yra bereikalinga ir prigimčiai priešinga? Kaip galima tuodu luomu sutaukinti, kad jie vienas kitam padėtų?

5. Ar gali būti gailestingumas be teisingumo?

Žiūri Paltis į vaistus, o tie nejudinti, tik rašalo buteliukas tuščias. Taip ir sukilo Paltienė skausmai. Dabar nė vaistai negelbėjo. Važiuosim, sako Paltis, ligoninė. O kai nuvažiavo, tai daktarai tuoj ir pasakė. Reikia, sako daryti operaciją, nes ant kepenų akmenys auga. Pradėjo verkti Paltienė, o Paltis ramina.

— Lik ir tegul išima tuos akmenis, juk aš pats net iš dobilienos tuos šuns galvas renku tai ką jau, kad ant kepenų... nejuokai!

— O jei numirsiu, — verkia Paltienė. Susimąstė Paltis ir eina pas daktarus.

— Tai ponai, jei žmona numirsiu...

— Praneš. Nebijok, telefonu praneš, — suramino jį. Atsisveikino Paltis ir išvažiavo ašaras, kaip pipirus rydamas. Taigi, mano sau Paltis, gali numirti mano vargšė. Parvažiavo kinko arklius ir vis žiūri miestelio pusėn, ar neatlekia kas uždušęs rėkdamas:

— Palti prie tilipono prie tilipono!

Praslinko viena diena, antra. Ir savaitė prabėgo, o paskui ir antra. Jei dar prie telefono nešaukia, tai aišku, kad gyva, dėsto sau Paltis ir glosto versliui kuprą. Bet antradienį ir atlekė uždušęs vaikigaly.

— Bėk, Palti, prie telefono! — rėkia jis dar prie vartų.

Pasilenkė Paltis ir pradėjo verkti. Tegul išsisi juodoji žemėlė, sako. Niekad nebuvo jam taip širdies suskaukde. Neteko dabar jis pusės savo gyvenimo. Liepė papiauti laidotuvių versį ir visą kitą prirengti. Susitaisė ilgvežimį ir vaziavo ligoninėn. Pakėlė užsuko pas kleboną dėl laidotuvių pasitarti.

— O kas sakė, kad žmona mirė — klausia klebonas.

— Prie tilipono šaukė, — atsakė Paltis.

— Ar jau kalbėjai? — vėl klausia klebonas.

— Ne-e, bet ligoninėj man sakė, kad praneš tiliponu, jei numirsiu.

Išvarė klebonas Paltį prie telefono.

— Aljo, kas ten? — klausimas negali būti tinkamai išspręstas?

3. Ar nelygybės galima pašalinti? Ar nelygybės yra naudingos?

4. Kodėl luomų kova yra bereikalinga ir prigimčiai priešinga? Kaip galima tuodu luomu sutaukinti, kad jie vienas kitam padėtų?

5. Ar gali būti gailestingumas be teisingumo?

— Tai aš, kai baigiau sirgti, ką sakau, dykinėsiu, emiau ir išsiuvaliu. Va ir užtraukt gali, kad nė dulkė neišlėktų. Tokia ir viena generolienė siuvinėjo, —

sia Paltis.

— Atsiimk žmoną! — rėkia iš ligoninės.

— Taip ir maniau, būčiau vėl nuvežęs Vištytin, tai būtų pasveikus, o jūs tai ir piaunat žmones, — šaukia susijaudinęs Paltis.

— Pas mus neskerdykla ponas, o žmona seniai reikėjo atsiimti.

— Kaip tai neskerdykla, jei būtų pasveikus, aišku pėsčia namo būtų parkeliavus, ne iš tokių atlaidų būdavo... — iš ligoninės pertraukė Paltį, sako:

— Atvažiuokite ponas, tai pasikalbėsime, dabar nėra laiko, — ir nutilo. Nuėjo Paltis vėl pas kleboną ir sako, kad žmonai jau amen, todėl ir karstą tuojau nupirko. O špitolninkas įsilipo į bažnyčios bokštą ir paskambino varpais.

Pastatė Paltis arklius prie ligoninės ir eina dūsaudamas pas daktarus. Tik šast, tokiam tamsiam koridoriui ir apsikabino jį. Paltis nustūmė nuo savęs ir žiūri, kad žmona. Ta vėl prie jo. Paltis bėgt. Žmona vyt. Atsimušė Paltis į kažkokią seselę, o ta nutvėrė jį už skverno ir aiškina, kad triukšmas kelti griežtai draudžiama. O čia ir žmona atsirado. Pradėjo Paltis drebėti, o žmona verkti. Sako, vargšas vyrelis iš proto išsikraustė.

— Jei pikta dūšia, tai atstok, — šnypščia Paltis. Žmona sako:

— Aš gyva, sveika, kaip krienas.

Atsikvošėjo Paltis ir trenkė klumpe į grindis.

— Gyva, gyva matai, o kam aš tą grabą atvežiau, o kam versį papioviau, pas kleboną užsukau?

Na ir pradėjo aiškintis. Nuėjo jie ir pas vyriausią daktarą.

— Užmokėkite man laidotuvių išlaidas! — rėkia Paltis.

O ponai aiškina, kad niekas nepranešė telefonu apie žmogaus mirtį. Aiškiai, girdi, pasakė, kad atsiimk žmoną. O jei būtų mirus, tai prie telefono būtų sakę:

— Ponas, jūs žmona numirė.

Susėdo Paltis ir vėžimą su žmona ir išvažiavo. Vaziavo ir tyli. Tyli ir vaziavo. Staiga Paltis užsimanė rūkyti. Ieško, griozdžia po kišenes — nėr tabokinės. O žmona ir išima iš ryšulio beveik šilkinę tabokinę su aukso siūleliais siuvinėta. Žiūri Paltis skersakia ir jaučia, kad juokas pradeda imti.

— Tai aš, kai baigiau sirgti, ką sakau, dykinėsiu, emiau ir išsiuvaliu. Va ir užtraukt gali, kad nė dulkė neišlėktų. Tokia ir viena generolienė siuvinėjo, —

— Tikrai, kaip už dyką, — nusišypsojo Paltis ir supliekė arkliams, o dūmai iš pypkės vis kilo, pukšėjo ir maišėsi su dulkėmis.

XX Amž.

Studentijos Dėmėsiui

Ką reikš vėlesniam mano gyvenime dabartinis katalikų literatūros skaitymas

Viena iš didžiausių garbių, teikiamų literatūrai, yra cenzūra, kuria Bažnyčia ją apdraudžia. Sakoma, kad Prancūzijos bajorija juokėsi iš pirmosios laidos Rousseau'o "Socialinio Kontrakto", bet ta pati bajorija, kuri šaipėsi iš pirmosios laidos, antrąją tos knygos laidą jau aptaisė puikiais aparais. Bažnyčia dėl tikslios prieštasties leidžia kai kuriems mokslininkams skaityti uždraustas knygas, bet tas leidimas panašus į karo valdžios leidimą, teikiamą kai kuriems korespondentams aplankyti karo lauką. Toks leidimas apsaugoja korespondentą nuo atsakomybės prieš karo teisimą, bet neapdraudžia jo nuo skrystančių kulų. Visi žinome, kad Renanas, visa ko prisiskaitęs, apleido Katalikų Bažnyčią, gi Newmanas, taip pat daug beskaitydamas, į Bažnyčią įstojo. Skaitymas skaitymui nelygu. Viskas priklauso nuo to, kas ką skaito.

Knygos tai lyg vaistai vaistinėje: kai kurie naudingi, kai kurie pavojingi, o kiti gali būti tikrai nekenksmingi. Jei skaitysimės pavojingą literatūrą, tai visa mūsų šalis pražus. Jei skaitysimės naudingą, valstybei gerai seksis. Gi jei skaitysimės vien nekenksmingą, taip vadinamą nepartyviškąją literatūrą, tai tik bereikalo laiką eikvosime. Kas nėra katalikas ir nori kataliku tapti, tas pradeda skaityti katalikų literatūrą. Jei mes norime išlaikyti tikėjimą, tai išmintingai elgsimės jį stiprindami, skaitant ir gvildenant mūsų Bažnyčios užgirtasias knygas ir raštus. Jei visas pasaulis skaitytų katalikų literatūrą, tai atgal sugrižtų mūsų krikščioniška kultūra, kuri sukūrė Vakarų pasaulį.

Kiekviena kultūra tikrovėje yra tikrai minties atspindys. Koks atspindys išsigalėjo žmonėse, toks ir pažymės juos — katalikais, pagonimis, ar komunistais. Tūkstančiai dabartinių rašytojų kaip tik ir mėgina patraukti žmones prie savo minčių ir pažiūrų. Kiekvienas autorius yra viršesnis už paprastą literatūrą, galvotoją, ar advokatą; jis yra valdytojas.

Ką gi reikš vėlesniam mano gyvenime dabartinis katalikiškos literatūros skaitymas? Jis pasireiškė tokioje pasaulėžiūroje, kurią galima vadinti tikrai katalikiška. Jis pasireiškė mano moksle, nes būsiu išmokęs katalikiškai mintyti ir spręsti gyvenimo reikalus katalikiškos krypties. Jis padarys mano gyvenimą tikrai naudingą ir tikslų, nes pagelbės man pasiekti tą idealą, kurį dangiškasis Tėvas turėjo mintyje, mane sustverdamas. Pasidėkojant katalikiškai nuotakai, žmonių tarpe man bus užtikrinta tokia vieta, kokios pagėdaus visi tie, kurie savo gyvenime randa tik netvarką ir dvasinį skurdą. Dievo malonei padedant, mano gyvenimas bus kitiems kelrodis, ir aš, prisidėdamas prie mano bendratikių pastangų, padėsiu suklydusiems grįžti į Bažnyčią ir stengsiuosi vesti pasaulį į vienybę ir draugingumą, kuriame žmonija gyvena prieš Reformacijos suirutę.

Hun. Herbert. O'H. Walker, S. J.
Vertė V. J.

Klausimai ir Atsakymai

Sugrąžinimas Amerikoje Gimusių Nepilnamečių

Klausimas — Naturalizuotas Amerikos pilietis sugrįžo į savo tėvynę ir tenais vėl tapo piliečiu savo šalies. Jis su savim išsivežė jo žmoną, kuri niekad nebuvo Amerikos pilietė, ir jo du vaikus, 10 ir 12 metų, kurie gimė Jungt. Valst. Ar šitie vaikai, čia gimę amerikiečiai, pametė Amerikos pilietybę?

Atsakymas — Klausimas ar galima atimti Amerikos pilietybę žmogui, kuris pasakoją žmoną ir pakišo pilną tabokinę.

Užsirikė Paltis, ir sako: — Grabą atgal atiduosiu, o bažnyčiai ką daviau, tai bus ekzekvijos, o tuos varšius tai suvalgysim, kai suvažiuos giminės... Matai aš išsermenis jau išsiuvinėjau kvieslius.

— Ir gerai, seniai reikėjo mūsų namuose ekzekvijų, o dabar viskas kaip už dyką.

— Tikrai, kaip už dyką, — nusišypsojo Paltis ir supliekė arkliams, o dūmai iš pypkės vis kilo, pukšėjo ir maišėsi su dulkėmis.

XX Amž.

pilietybę nuo čia gimusių piliečių, laike nepilnamečystės, per jų tėvų atidavimą pilietybės, neužbaigus klausimas, nes tokiuose atsitikimuose įvairūs, ne vienodi, nusprendimai padaryti Federaliuose teismuose. Amerikoje gimus mergaitė buvo tėvų išvežta Europon, būdama 4 metų amžiaus. Tėvai atidavė Amerikos pilietybę, bet duklė, sulaukus pilnų metų prašė Amerikos pasporto ir jį gavo. Sugrįžo atgal į Jung. Valst. Imigracijos viršininkai laikė, kad šita mergina pametė amerikonišką pilietybę, su jos tėvų atidavimu pilietybės. Jau noji kreipėsi prie Federalio Teismo ir tenais nusprendta ar ji Amerikos pilietė.

Tikima, kad šitas ypatingas atsitikimas bus apeliuotas į Jung. Valst. Aukščiausiąjį Teismą, ir kad galutinas nuosprendis bus paduotas kaslink pilietybės stovio nepilnamečių, kurių tėvai pameta Amerikos pilietybę. F.L.I.S.

Šio gyvenimo laimė slepiama savy kančių bedugnėje, atkasei laimę, tuoj išsiveržė ir kančių šaltinis.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

WORCESTER, MASS.

Šv. Kazimiero Parapija

METINIS SUSIRINKIMAS
LDS 7 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 4 dieną, tuojau po mišparų, Šv. Kazimiero par. salėje. Todėl seni ir nauji nariai malonėsite dalyvauti. LDS nariai ir "Darbininko" skaitytojai minėtame susirinkime galėsime užsimokėti mokesnius centrui. Prie to bus renkama Valdyba 1939 metams. Dalyvaukite visi. Komitetas.

NORWOOD, MASS.

PARAPIJOS VAKARIENĖ

Sekmadienį, gruodžio 4 d., 6 val. vakare įvyksta Šv. Jurgio parapijos metinė vakarienė, parapijos svetainėje, St. James St. Šeimininkės gamina skanius valgius. Tikisi daug svečių ir vietinių ne tik vietinių, bet ir iš apylinkės kolonijų.

Moteryų Sąjungos kuopos siuvimo ir mezgimo ratelis turėjo susirinkimą pirmadienį, lapkričio 28 d. pas Sąjungietę, p. Naujokaitienę, 558 Pleasant St. p. K. Naujokaitis yra automobilių pardavimo ir taisymo įstaigos savininkas. Sąjungietės turėjo malonų laiką pp. Naujokaičių namuose. p. Naujokaitienė Sąjungietės pavaišino skaniais užkandžiais.

p. Edvardas Warabow, laidotuvių direktorius, turis ofisą adresu: 1156 Washington St., Norwood ir 24 Field St., Brockton, Padėkos Dienos šventę ir savaitės pabaigą praleido Pennsylvania valstybėje pas savo gimines. p. Warabow nesant namuose pasitaikė net trejos lai-

dotuvės, kurias labai gerai atliko ponia Warabow.

Trečiadienio vakare, lapkričio 30 d., kleb. kun. S. Kneizis buvo išvykęs į So. Bostoną ir skaitė paskaitą šv. Petro lietuvių par. svetainėje. NCS.

PHILADELPHIA, PA.

MIRĖ IGNACAS MERKELIS
Sekmadienio ryte, lapkričio 20 d., mirė Ignacas Merkelis, sulaukęs 56 metų amžiaus. Sakoma turėjęs širdies ligą, aukštą kraujospaudimą. Iš Lietuvos paėjo: Subačių kaimo, Šiaulių parapijos. Netikėtai nuliudime paliko žmoną, du sūnus ir tris dukteris. Užsiėmimu buvo duonkėpys, laikydamas nuosavą kepyklą per 35 metus, pats pristatydavo "Merkelio rūginę duonelę" į visas Phila. lietuvių valgomųjų daiktų krautuves. Buvo malonaus ir linksmaus būdo bizniečius. Liūdi visa lietuvių kolonija, išgirdusi taip greit atsisakiusį iš gyvųjų tarpą.

Buvo parengtas savo namuose. Kambarys buvo pripildytas gėlių vainikais nuo pavienių ir draugijų. Taipgi apščiui buvo užprašyta šv. mišių. Kadangi velionis priklausė prie biznierių organizacijos, tai labai daug biznierių lydėjo į kapus.

Trečiadienį, lapkričio 23 d., iš Šv. Kazimiero par. bažnyčios tapo palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse. Paskutiniu patarnavimu rūpinosi laidotuvių direktorius A. Užumekis. Toks tai likimas laukia mūsų visų. Lai tau drauge būna lengva šios šalies žemėlė, išlėtis amžinai ramybėje. Visai šeimai, likusiai nuliudime, savo ir organizacijos vardu reiškiau gilią užuojautą. —Fr. Pukas

PAIEŠKOJIMAS Nr. 95.

Lietuvos Konsulatas Čikagoje paieško sekančių asmenų:
JONUSKOS, Juliaus, kilusio iš Kražių valsč., atvykusio Amerikon per Pasaulinį karą. Ilgą laiką gyveno Chicagoje ir prieš durtis metus neva miręs.

JUSCIAUS, Stasio. Kilęs iš Vilaičių km., Žigaičių parap. Prieš karą gyveno Chicagoje.

MARTINAČIO, Kazio, kilusio iš Treškuonių km., Šiaulių apskr. Amerikon atvyko 1907 m., visą laiką gyveno Milwaukee, Wis.

PETRAVICIAUS, Povilo. 1912 m. atvykusio Amerikon. Gyveno Spring Valley, Ill. Lietuvoje buvo amato mokyklos mokytojas.

PODOLSKIO, Jono. Apie 65-66 m. amžiaus. Kilęs iš Virbalio. Atvyko Amerikon maždaug 40 metų atgal.

RINKEVICIAUS, Jono. 1912 m. išvyko Amerikon. 1912-1916 m. laikotarpy gyveno 1001 N. 11th St., E. St. Louis, Illinois.

SALKAUSKŲ, Kazimiero arba Juozo. Kilusių iš Vilkapių km., Panevėžio apskr. Ieškomi žemės paveldėjimo reikalu.

SKINKIO, Vytauto arba Petro Povilačio (Peter Powell). Skinkis Amerikon atvyko prieš Didįjį Karą ir neva gyvenęs su

Klaipėdos krašto vaizdas. Senas pelninkas iš Rūgulių kaimo prie savo darbo įrankių.

A. A. ELŽBIETA SKIRPS-TIENĖ

Dar viena iš senosios lietuvių kartos atsiskyrė su šiuo pasauliu lapkr. 16 d. ir buvo palaidota su trejomis mišiomis šeštadienio rytą, a. a. Elžbieta Skirps-tienė. Tai buvo nepaprastas įvykis, velionė laidota savo glo-bėjose Šv. Elžbietos dienoje. Kun. dr. Mendelis tai pastebėjo savo pamoksle. Jisai matė daug pa-našumų velionės gyvenime į šv. Elžbietos gyvenimą. Jis skaitė šv. Elžbietos mišių lekciją ir sa-kinį po sakiniui pritaikė miru-siosios gyvenimui. A. a. Alžbie-ta Skirps-tienė buvo ištikima ka-talikė. Priklausė prie vietinės Tretininkų kuopos ir prie mo-terų Altoriaus ir Rožančiaus dr.-jos. Karste gulėjo apgrenta tre-tininkės atgailos rūbais. Kada-ngi visų Baltimorės lietuvių katali-kų buvo gerbiama, tad rožan-čiaus kalbėti penktadienio vaka-rą ir dalyvauti laidotuvių mišio-se šeštadienio rytą žmonių buvo daugiau negu paprastai laidotu-vėse. Kun. Mendelis ypač gyrė velionės dukterį Marijoną, kuri per ilgus metus senukės ligos pasišventusiai jai tarnavo. Jos ištikimybės pavyzdys tai žibin-tuvai visiems vaikams mūsų lai-kų. Tėvui mirus porą metų at-gal, Marutė paėmė ant savęs šeimos našta ir savo mamytės globojimą. Teisingasis Dievas be abejo atlygins mergaitei už jos šventą darbą. Tegul gerasis Viešpats suteikia amžinąjį atilsi-Elžbietos Skirps-tienės vėlei, nes jos gyvenimas buvo pažymėtas meilės ir gailingumo darbais, ir jos gražus pavyzdys turėtų visus paskatinti, ypač jos sūnus prie ištikimo pildimo katalikiš-ko gyvenimo pareigų.

ILGIAUSIŲ METŲ!

Valerijonas Stradauskas, po-pulerus parapijietis ir energin-gas ŠS. Vardo dr.-jos pirminin-kas, pirmadienį, lapkričio 21 d. minėjo savo 40 gimtadienį. Nuo pat mažens Valerijonas buvo ir tebėra ištikimas Šv. Alfonso pa-rapijos sūnus. Nežiūrint kokių ten nesusipratimų, nežiūrint į-vairių permainų, kurios įvyko mūsų parapijoje per pėjusius 40 metų, Valerijonas pasišventu-siai dirbo ir tebedirba parapijos labui. Kokia nebūt iškilmė baž-nyčioje arba parengimas svetai-nėje, kuomet tik yra kur reika-las, ten gali matyti Valerijona-susilusį dirbant, kad viskas gra-žiai, sklandžiai nusisektų. Kuk-lus, neieškąs pagirų arba tuš-čios garbės Valerijonas Straz-dauskas yra tikrai šulas mūsų parapijos. Tad linkime jam il-giausiu metų, dar kitą 40 gy-venti ir darbuotis mūsų bažny-čios ir tautos labui!

SODALIEČIŲ PRIEŠ-ADVEN-TINĖ VAKARIENĖ

Sekmadienį, lapkričio 20 d. užsibaigė šių metų pasilinksmi-

Povilaičių 2552 W. 63rd St., Chi-cago, Ill.

VAITKŲ, Kazio, Petro, Prano ir Jono ir Petronėlės Mažeikiė-nės - Vaitkaitės. Amerikon at-vyko apie 1910 m. Kazys ir Pet-ras gyvenę Baltimore, Md., Pra-nas Detroit, Mich.

VALTERIENĖS, Petronėlės. Gyvenusios Bridgeporte, Chica-goje.

Ieškomieji asmenys arba apie juos žinantieji prašomi galimai greičiausiu laiku atsilipti.

LIETUVOS KONSULATAS
100 S. Bellevue Place
Chicago, Ill.

Edw. V. Warabow

(WRUBLAUSKAS)
LIETUVIS GRABOTIJS ir
BALSAMUOTOJAS

1156 Washington St.,
NORWOOD, MASS.
Tel. Norwood 1503

Brockton Office:
24 Field St.
Tel. Brockton 2005

būti Dievui dėkingiems, nes čia Amerikoje mes esame begalo-laimingi turėdami duonas kas-nį ir džiaugdamies ta laisve, ku-rios daugel žmonių Europoje ne-pažįsta. Jei norime ir ant toliau džiaugtis Dievo geradariybėmis, tai privalome Jam jau iš anksto už jas dėkoti.

KAS LAIMEJO KALAKUTUS

Metiniam kalakutų laimėjime, kurs įvyko antradienį prieš Pa-dėkos Dieną sekantieji turėjo džiaugsmą. Pirmas numeris bu-vo 2409 ir priklausė Mrs. Knapp 1450 McHenry Street; antras — 1465 buvo pirtas S. Zinzaletos; trečias — 2761 klievo J. Būde-liui, 1801 Wickes Ave.; ketvir-tas — 1413 laimėjo A. F. Biel. 325 S. Bond St. Zinzaleta gyve-na 612 E. Lombard St. Kalaku-tas skirtas tam, kurs parduos daugiausiai laimėjimų knygučių teko Jokūbui Geisey, 659 W. Fayette St. Kadangi vaikučiams buvo užginta pardavinėti bilie-tus prie bažnyčios durų, tad šį-met mažiau knygelių buvo iš-parduota, tačiau pelno parapijai vis liko virš \$150. Kun. dr. Men-delis dėkoja Sesutėms Mokyto-joms ir vaikučiams už jų pasi-darbavimą bažnyčios labui.

KUN. JONAS MENDELIS

Pereitą sekmadienį visose Bal-timorės ir Washingtono bažny-čiose buvo skirtas svečias kuni-gas paaikinti per visas mišios prasmę Katalikų Universiteto auksinio jubiliejaus, kurs prasidėjo šių metų rudenyje. Pirmą advento sekmadienį visose baž-nyčiose bus extra rinkliava Uni-versiteto reikalams. Kun. Jonas Mendelis iš ŠS. Jėzaus Širdies parapijos Mount Washington, Md. buvo skirtas atsilankyti mūsų bažnyčion. Per visas mi-šias jis išdėstė kokią svarbią rolę vaidina Katalikų Univer-sitetas katalikiškam gyvenime čia Jungtinėse Valstybėse. Daug nu-dėlio per praėjusius 50 metų, bet ne taip daug kaip buvo gali-ma nuveikti, nes visuomet sto-kavo lešų. Remdamos Arkivys-kupo laiškų jis priminė, kad ne-nyčioje arba parengimas svetai-nėje, kuomet tik yra kur reika-las, ten gali matyti Valerijona-susilusį dirbant, kad viskas gra-žiai, sklandžiai nusisektų. Kuk-lus, neieškąs pagirų arba tuš-čios garbės Valerijonas Straz-dauskas yra tikrai šulas mūsų parapijos. Tad linkime jam il-giausiu metų, dar kitą 40 gy-venti ir darbuotis mūsų bažny-čios ir tautos labui!

SIDABRINIS JUBILIEJUS

Ne mažiau malonu yra pasvei-kinti Kazimierą ir Veroniką Pu-gėvičius jų sidabrinio jubiliejaus vedybinio gyvenimo proga. Geri katalikai, ištikimi parapijiečiai, kad padėkoti Dievui už Jo ma-lones jiems suteiktas per 25 me-tų jų vedybinio gyvenimo už-praše šeštadienį, lapkričio 26 d. šv. Mišias už save ir savo šeimą. Dieve padėk jiems laimingai su-silaukti auksinio jubiliejaus. Tad ir jiems Baltimorės Kronis-tas linki ilgiausiu metų ir visų Dievo pageidaujamų dovanų!

PADEKOS DIENA

Padėkos dienoje buvo laikyta šv. valanda ir giedama Te Deum laudamus, kad padėkojus Dievui už jo duosnumą. Kun. Mendelis pereitą sekmadienį ragino visus

NUOLATINIS, GREITAS SUSISIEKIMAS

Tarp New Yorko ir Klaipėdos, Per Gothenburgą

Kellonė prasideda ir baigiasi švedų Amerikos Linių laivais. Nuo švedijos, vyksta iš Stockholmo ar Kalmaro moderniškuoju S. S. "Marieholm".

Nereik švedų vizos keleiviams į Lietuvą per švediją

KALEDINĖ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ
Išplauks iš New Yorko
GRIPSHOLM — — — — — Gruodžio 7

ISPLAUKIMAI 1939:
SAUSIO 21, VASARIO 18, KOVO 18
Platesni žinių ir laivakorčių kreipkitės į vietinį laivakorčių agentą, arba

SWEDISH AMERICAN LINE

154 BOYLSTON STREET BOSTON, MASS.

ateis". Nors mes ir nežinome kada mes mirsim, tačiau jau da-bar mes galime pasirinkti savo amžinastį. Jei gerai gyvensim, tai laimingas pomirtinis gyveni-mas mums užtikrintas, nes Die-vas yra teisingas. Jei gyvensim taip kaip mums patinka, nei-gdami Dievo įsakymus, tai skau-di mūs laukia amžinybė. Velio-nio žmonai ir jo dukrelėms rei-kiame gilią užuojautą jų skaus-mo valandoje, o už Julijoną Du-bauską tariame amžinąjį atilsį.

NUOTRUPOS

P-lės Viktorijos Sapokūtės ir Tomo Nelson vestuvės, kurios turėjo įvykti spalio mėn., 2 d., bet dėl staigos jauniojo opera-cijos buvo atidėtos tolimesniai laikui, įvyko Padėkos Dienoje. Kun. dr. Mendelis ir kun. Du-binskas bažnyčios vardu priėmė jaunųjų vieno kitam pasižadė-jimus, o po sakramento apeigų, kun. Dr. Mendelis atnašavo šv. Mišias. Buvo begalo gražu ma-tyti abiejų šeimų tėvelius prii-mant šv. Komuniją per mišias už savo vaikelius. Ilgiausiu me-tų ir daug Dievo malonių jauna-vedžiams!

Tėvas Jakaitis, Marijonų Pro-vincijolas, lankėsi Baltimorėje šią savaitę. Jisai buvo užvažia-vęs pasimatyti ir pasikalbėti su mūsų Klebonu kun. Lietuvniku kas link jo kelionės pereitą va-sarą. Ypač įdomu abiem buvo pasidalinti išpūdžiais parsivež-tais iš laisvos nepriklausomos Lietuvos. B.S.K.

NUOTRUPOS

P-lės Viktorijos Sapokūtės ir Tomo Nelson vestuvės, kurios turėjo įvykti spalio mėn., 2 d., bet dėl staigos jauniojo opera-cijos buvo atidėtos tolimesniai laikui, įvyko Padėkos Dienoje. Kun. dr. Mendelis ir kun. Du-binskas bažnyčios vardu priėmė jaunųjų vieno kitam pasižadė-jimus, o po sakramento apeigų, kun. Dr. Mendelis atnašavo šv. Mišias. Buvo begalo gražu ma-tyti abiejų šeimų tėvelius prii-mant šv. Komuniją per mišias už savo vaikelius. Ilgiausiu me-tų ir daug Dievo malonių jauna-vedžiams!

Tėvas Jakaitis, Marijonų Pro-vincijolas, lankėsi Baltimorėje šią savaitę. Jisai buvo užvažia-vęs pasimatyti ir pasikalbėti su mūsų Klebonu kun. Lietuvniku kas link jo kelionės pereitą va-sarą. Ypač įdomu abiem buvo pasidalinti išpūdžiais parsivež-tais iš laisvos nepriklausomos Lietuvos. B.S.K.

Juoas Kasinskas

Inc.

Laidotuvių Direktorius

Patarnavimas Dieną ir Naktį

602 Washington Blvd.

BALTIMORE, Md.

Telephone Plaza 8595

Limosinai dėl visokių reikalų.

1939 Christmas Club

NOW OPEN

7 CLASSES from 25c to \$100.00 WEEKLY

Pradėk taupyti savo pinigus dabar, kad kitoms

Kalėdoms turėtumėte ekstra pinigų.

Brockton Savings Bank

North Main at Court St.

"THE BANK ON THE HILL"

Geriausio Kalėdų Dovana

Laikraštis Darbininkas

Daugelis suka galvas — galvoja ką davus sa-vo draugams Kalėdų dovanų. Geriausia ir naudin-giausia dovana, tai dukartsavaitinis laikraštis "Darbininkas", kuris yra plačiausiai skaitomas ir geriausiai mėgiamas laikraštis.

Imant du sykių į savaitę metams kainuoja \$4.00

į Lietuvą metams \$5.00

Pusei metų \$2.00

Pusei metų \$2.50

Išpildykite kuponą ir pasiųskite su money or-deriu sekančiu adresu:

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston, Mass.

Parduodame

Visokios rūšies ANGLIS ir COKE

Taipgi per mus galite pirkti Stokers — automatiš-ką angliams kurenti mašiną, OIL BURNERS.

Mes reprezentuojame

STETSON FUEL CORP.

Kam reikalingi angliai, prašome pašaukti mus, ir kaip bematant bus pristatyti Bostono apylinkėje.

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, Tel. SOU 2680, So. Boston, Mass.

Rytinių Valstybių Žinios

WATERBURY, CONN.

Lapkričio 25 d. įvyko Federacijos 22 skyriaus susirinkimas. Dalyvavo atstovai, tarp kurių buvo kleb. kun. J. Valantiejus ir kun. E. Gradeckis. Kleb. kun. Valantiejus pasakė kalbėlę ir prašė, kad Federacijos atstovai draugijų susirinkimuose paragintų narius mylėti Dievą, laikytis Bažnyčios ir Dievo įsakymų, ir kad prašytų Dievo, globoti mūsų tėvynę Lietuvą nuo pavojų. Taipgi dėkoja Federacijos skyriui už užrašymą šv. mišių už a. a. Antano Valantiejaus (klebono brolio) vėlę, ir atminčiai padalino paveikslėlius.

Pirm. komp. A. Aleksis pranešė, kad Federacijos skyriaus prakalbos įvyks gruodžio 11 d., 7 val. vakare, Šv. Juozapo par. svetainėje. Kalbės atvykę iš Lietuvos studentai pp. Antanas Skirius, Pranas Kupraitis ir kiti Marianapolio Kolegijos studentai. Studentai žada ne tik gražių kalbų pasakyti, bet ir sudainuoti gražių lietuviškų dainelių.

Prie šių Federacijos prakalbų prisideda ir LDS 5 kp. Kvietimas "Darbininko" redaktorius. Taipgi Federacija ir LDS kuopa kviečia visus į prakalbas gausiai ateiti ir išklausti turiningų, gražių kalbų, vėliausių žinių iš viso pasaulio, o ypač iš mūsų tėvynės Lietuvos.

Nutarta rengti kortavimo vakarą gruodžio 16 d. Kitas Federacijos skyriaus susirinkimas įvyks gruodžio 8 d. Kvietama visi atstovai dalyvauti. Tą vakarą bus valdybos rinkimas.

Lapkričio 26 d., kun. E. Gradeckis surišo Moterystės ryšius p. Juozą Bernotą su p. Lucyte. Liudininkų buvo trys poros. Jaunavedžiai laike šv. mišių jų intencijai priėmė Šv. Komunią. Jaunojo tėvas p. J. Bernotas yra ilgametis LDS 5 kp. narys, kelis metus buvo jo pirmininku ir LDS Conn. Apskričio pirmininku, o dabar yra LDS Conn. Apskričio vice-pirmininkas, daug pasidarbavęs LDS organizacijoje.

LDS 5 kp. sveikina jaunavedžius pp. Bernotus ir linki laimingo gyvenimo.

PRIERAŠAS. LDS Centras taip pat sveikina ir linki pp. Bernotam sukurti gražią lietuvišką šeimą, ir darbuotis LDS organizacijoje.

Padėkos Dienoje nukrypę lietuviai apsidėję pas protestantus. Gaila.

Lapkričio 28 d. šioje kolonijoje kalbėjo buvęs protestantų ministras, o dabar katalikų kunigas. Jis paaiškino kodėl jis pri-

ėmė katalikų tikėjimą ir kunigystę, nes įsitikino, kad Katalikų Bažnyčia yra tikroji Kristaus Bažnyčia. Taip, mokslo žmonės, kurie ieško tiesos, ją suranda, bet kaip mūsų jaunuoliai įsimylėję pamiršta kas jie yra, išsizada tikėjimo. Gaila jų. Vėliau gailės ir jie, bet ne taip lengva tokią klaidą atitaisyti.

Šv. Juozapo par. bazaras užsibaigė lapkričio 26 d. Pirmus tris vakarus žmonių atsilankė neperdaugiau, bet paskutinius tris buvo daug žmonių. Bazaras buvo sekmingas. Kleb. kun. J. Valantiejus, bazaro vedėjas kun. E. Gradeckis ir visas komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems kokiui nors būdu prisidėjusiems prie parapijos bazaro.

Šv. Juozapo par. svetainėje vėl prasidėjo "roller skating" trečiadienį, ketvirtadienį ir penktadienį vakarais. Šeštadienį, gruodžio 3 d. prasidėdavo Basket Ball žaidimai, kurie tęsis per visą žiemą.

Lapkričio 27 d. įvyko LDS 5 kp. susirinkimas. Atsilankė nemažai narių. Nutarta kvieisti "Darbininko" redaktorių p. A. Kneizį kalbėti LDS 5 kp. ir Federacijos skyriaus prakalbose, gruodžio 11 d. Kuopa išrinko kolektoarium p. B. Šilkauską, kuriam iš kuopos išdo mokės 10 nuošimtį. Taipgi kuopa įgaliavo p. B. Šilkauską arba kas kitas, kuris prirašys naują narių prie LDS 5 kp. gaus 25 centus nuo kiekvieno naujo nario, kuris įsirašydams užsimokės nors už pusę metų. Šiame susirinkime prisirašė naujas narys, p. P. Jurksaitis.

Skaitytas laiškas LDS Conn. Apskričio raštininkės, kuri kviečia išrinkti ir atsistoti atstovus į apskričio suvažiavimą. Laiškas priimtas. Atstovais išrinkti šie: pp. M. Karinauskienė, U. Liutkevičienė, B. Markevičienė, J. Kairys, B. Šilkauskas, P. Jakubauskas. Koresp.

NEW BRITAIN, CONN.

NAUJOS PORELĖS

Padėkos Dienoje, lapkričio 24 d., Westporte, airių katalikų par. bažnyčioje Moterystės Sakramentą priėmė adv. Algirdas Povilaitis su p. Magdalena Valinčiute, mokytoja. Kun. R. Scully, adv. Povilaicio mokyklos draugas, suteikė Sakramentą. Liudininkais buvo jaunosios sesuo p. Agnietė Valinčiūtė ir Dr. Roger Scully.

Jauna porėlė, praleidusi "medaus mėnesį", apsigyvenus Harrison St. savo neseniai įsigytuose namuose.

Klaipėdos krašto provincijos vaizdas. Klaipėdietės Gudų apylinkėje kasa bulves.

Tą pačią dieną, Šv. Andriejaus lietuvių par. bažnyčioje, kleb. kun. A. Vaškevičius Moterystės Sakramentą suteikė jaunai lietuviškai porėlei, būtent, p. Adėlei Kveseliūtei su p. Adolfu Dievo-kaičiu. Jaunąją atvedė prie altoriaus jos tėvelis. Jungtuvės įvyko su šv. mišiomis jaunųjų intencijai. Liudininkais buvo p. M. Gražulevičiūtė, jaunosios puse- serė ir jaunojo brolis p. B. Dievokaitis.

Laikė jungtinių vargonais grojo muz. K. Zalnieraitis, solo giedodavo p. K. Ražaitytė.

Vestuvių bankietas įvyko lietuvių svetainėje, Park St. Dalyvavo daug giminių ir draugų.

Lapkričio 27 d., Šv. Andriejaus par. bažnyčioje, kun. P. P. Karlonas sujungė moterystės ryšius p. K. Jankauską su p. E. Paul.

Visoms jaunoms porėlėms linkime laimingo ir malonaus gyvenimo.

SODALINETĖS GRAŽIAI VEIKIA

Sodalicija, prie kurios priklausos doro katalikės mergaitės, gražiai veikia. Šiomis dienomis dalyvauja Novenoje prie Nekaltos Pradėtos P. Šv. Sekmadienį, gruodžio 4, bendrai priims Šv. Komunią.

Taipgi jos turi slaugių kursus, kurie tęsis per 10 savaitių. Slaugė, p. Aldona Janušonytė, kuri yra giliai išsimokslinusi ir yra mokytoja Hartfordo Ligoninės Slaugių mokykloje, moko Sodalietes.

Sodalicijos draugijai labai sumaniai vadovauja p. M. Karlonaitė.

LANKESI VIESNIA

Padėkos Dienoje šioje kolonijoje lankėsi p. Paulina Grigienė iš Brooklyn, N. Y. ir viešėjo pas p. A. B. Mičiūnaitį.

P. Girgienė jau trys metai kai gyvena Brooklyne ir labai džiaugiasi katalikišku veikimu, kuri yra uoli to veikimo rėmėja.

T. M.

DANBURY, CONN.

LRKSA 304 kp. parengimas pavyko. Daug žmonių dalyvavo ir visi linksmai praleido vakarą. Pamatė gražų vaidinimą, būtent, "Saliamonas", parašyta kun. J. Kripo. Nors oras buvo blogas ir keliai slidūs, bet Hartfordiečių neišgąsdino. Kun. J. Kripas atvyko su vaidintojais ir dainininkais.

Vaidinimas žmonėms labai patiko. Buvo ir svetimtaučių, kurie nors kalbos nesuprato, bet vaidinimu buvo patenkinti. Programos vedėju buvo p. Z. Rinskas. Jis pradėjo programą ir pasveikino atvykusius svečius ir pakvietė kun. J. Kripą pasakyti kalbėlę. Kun. J. Kripas pasakė trumpą ir turiningą kalbėlę. Ragino visus priklausyti prie 304 kuopos. Taipgi trumpą kalbėlę pasakė LRKSA Conn. Apskričio organizatorius p. A. J. Kaunietis. Jis taip pat ragino rašytis į LRKSA.

Hartfordo solistai dainininkai sudainavo keletą dainelių. Vaidinimui ir koncertui pasibaigus, grojant E. Digimo orkestrai, prasidėjo šokiai. Visi, ypač jaunimas, linksminosi iki vėlumos.

Vietiniai tikisi gauti daug naujų narių. Valio, Danburiečiai!

A. P. Kriščiūnas.

MARIANAPOLIO ŽINIOS

Lapkričio 14 d. grįžo iš Canada kun. J. Valantiejus, Waterbury lietuvių par. klebonas ir kun. dr. Pauliukonis, MIC., Marianapolio Kolegijos profesorius. Kun. Valantiejus paviešėjęs Kolegijoje kelias dienas grįžo į Waterbury.

Pereitą savaitę iš Kenosha, Wis. buvo atvykęs kun. Skruodenis, MIC.

Lapkričio 14 d. įvyko Spaudos sekcijos susirinkimas. Vice-pirmininku išrinktas stud. Pranas Skeiviš. Nutarta įsigyti ženklius. Studentams, pasižymėjusiems rašyme straipsnių, vaizdelių ir žinučių, metų pabaigoje bus duodamos brangios dovanos.

Studentas Pranas Kupraitis, neseniai atvykęs iš Lietuvos stipendijantas, pasakė gražią kalbą apie Lietuvos spaudą.

Lapkričio 20 d. įvyko Naujos Anglijos ALRK Studentų suvažiavimas. Atstovų buvo iš Waterbury, Providence, Bostono, Worcester, Norwoodo ir Marianapolio. Kun. Dr. J. Navickas, MIC., Kolegijos rektorius, pradėjo posėdį malda. Pirm. Jonas Petruskas pasveikino susirinkusius ir pateikė dienotvarkę.

Svarbesnieji nutarimai: 1) Platinti "Studentų žodį". 2) Atidėtas metinis balius iki po Velykų. Rengia Worcesteris.

3) Kuopos pasižadėjo darbuotis naujų narių vajuje. Netikėtai atėjęs į susirinkimą adv. Mileris pasakė kalbą.

4) Steigti kėglių ratelius kuopose. Rungtynės įvyks Norwoode gruodžio 3 d. Kitas rungtynės vietas paskirs Centras.

5) Ruošti debatus kuopose. Jau keturios kuopos pasižadėjo ruošti. Pirmi debatai įvyks Marianapolij laike Kalėdų atostogų.

6) Tokius bendrus atstovų suvažiavimus turėti kas du mėnesiai.

Posėdis užbaigtas Lietuvos himnu.

Po susirinkimo įvyko kėglių žaidimas Kolegijos "Bowling Alleys" Marianapolis su Bostonu ir Worcesteris su Norwoodu.

6 val. vakare įvyko bendra vakarienė. 7 val. pasilinksminimas Baltuose Rūmuose.

Studentai buvo išvykę praleisti Padėkos Dieną į namus. Grįžo lapkričio 27 d. Ruošiasi kvotimams.

Bronius Rusteika, L. K.

BROOKLYN, N. Y.

GRAŽIAI MINĖJO SUKAKTĮ Lapkričio 13 d., Moterų Sąjungos 29 kp. iškilmingai minėjo savo 22 metų gyvavimo sukaktį. Ryte, 8 val., bažnyčioje, kuopos intencijai kun. V. Masiulis atnašavo šv. mišias. Sąjungietės bendrai priėmė šv. Komunią.

Po šv. mišių įvyko bendri pusryčiai svetainėje. Kleb. kun. N. Pakalnis pasakė kalbą, palinkėję ilgiausių metų ir gražiausio veikimo. Kalbėjo ir kelios Sąjungietės. Taipgi vėliau atėjęs Dvasios Vadas kun. B. Kruzas pasakė kalbą. Baigiant programą, pirm. Grigienė nuoširdžiai dėkojo už gausų atsilankymą.

Po pusryčių dovanos po \$2.50 gavę pp. Aldoną Grabauskaitę ir Michael Zuza.

SUSIRINKIMAS

Lapkričio 16 d. įvyko Sąjungiečių mėnesinis susirinkimas, kurį malda atidarė pirm. Grigienė. Išklausa eilė raportų iš bingio. Pelno liko \$34.65, kuris paskirtas parapijai.

Kun. B. Kruzas dėkojo Sąjungietėms už vieningą pasidarbavimą. p. Terebeizienė išdavo raportą iš pusryčių. Pelno liko \$5.56 kuopai.

Nutarta rengti grybų vakarienę, gruodžio 17 d., parapijos svetainėje. Įžanga 50 centų. Visas pelnas skiriamas Betlejaus įrengimui bažnyčioje. Susirinkimas užsibaigė malda, kurią sukalbėjo kun. B. Kruzas. Rašt.

MINĖJO AUKSINĮ JUBILIEJŲ

Mūsų M. S. kuopos narė Uršulė ir jos vyras Juozas Overzuotai minėjo savo vedybinio gyvenimo aukšinį jubiliejų. Kuopa jubiliejetam įteikė gražią dovaną ir palinkėjo daug laimės. pp. Overzuotai dėkoja Sąjungietės už linkėjimus ir dovaną. Agnaua.

WASHINGTON DEPOT, CONN.

Baigiasi ruduo. Ilgi žiemos vakarai yra nubodūs, jeigu neturime užsiėmimo. Ilgus žiemos vakarus praleisime naudingai skaitydami geras katalikiškus laikraščius ir knygas. Patartina visiems užsirašyti šiuos laikraščius: "Darbininką", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass., "Draugą", 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill., "Garsą", 73 E. South St., Wilkes Barre, Pa., "Ameriką", 423 Grand St., Brooklyn, N. Y., kurie talpina daug gražių ir turiningų straipsnių ir žinių iš viso pasaulio, o ypač iš tėvynės Lietuvos. Nėrmime savo sunkiai uždirbtais centais kokių netikusių šlamštų.

Nevien reikia skaityti, bet reikia ir parašyti į tuos laikraščius straipsnelių ir žinučių, kad juos padarius įdomesniais. Rašykime žinučių iš darbininkų ir bendrai lietuvių gyvenimo ir veikimo.

Taigi dabar prieš šv. Kalėdas atnaujinkime savo prenumeras ir paraginkime visus kitus užsirašyti metams nupiginta kaina.

Radio programos taip pat suteikia daug malonaus laiko. Darbininkų programa šeštadieniais, 2 val. iš WCOP stoties, Boston; sekmadieniais 4.30 val. po pietų WBRY iš Waterbury, kurią veda komp. Aleksis; iš New Britain p. Rekaus, ir iš Waterbury — Dr. Colney vedama. Visos tos programos yra įdomios. Jos pasilaiko iš mūsų bizniierių skelbimų. Biznieriiai užsitarauja paramos.

A. P. K.

VIESAS PRANESIMAS

LDS Connecticut Apskr.

Kuopoms

Pranešu, kad metinis LDS Connecticut apskričio susivaižiavimas įvyks 18 d. gruodžio, 1938 m. Sešios prasidės 1-mą val. p. p., Šv. Andriejaus parapijos salėje, kampa Stanley ir Church Sts., New Britain, Conn. Malonėkite visų kp., atstovai dalyvauti šiame suvažiavime. Be to,

Ar Jėzuitai Misijonieriai?

(Tęsinys)

Bet ne visiems misijonieriams tuose laikuose pasisekė taip gerai, kaip Tėvui Ricci. Japonijoje pagonių bonzai pamatė, kad jie neteisingumai buvo išaiškinami šitų naujų mokslinčių, pradėjo juos šmeižti, visokius melus apie jų "viliojimus" platinti. Pasiekė tie šmeižtai ir karaliaus ausis! Aukštai bajorai irgi nepatiko šitie drąsūs ir negiriantieji mokytojai. Tiesiog įsakydavo pataisyti gyvenimą, ir tikėti į Jėzų Kristų, arba prarasti save amžinai. Taigi, už jų teisybę, neišvengiamai persekiojimui prasi-dėjo. "Atsiminkite mano žodžius, kuriuos aš esu jums sakęs: "Tarnas ne didesnis už savo valdovą. Jei jie mane persekiojo, persekios ir jus!" Kur tik atsirado krikščionis, ten jis buvo išvilktas į teismą ir pamerktas mirtimi. Bet tai buvo iškiepyta krikščionybė į atsivertusių krikščionių širdis, kad prabėgus net du šimtu metų kai Jėzuitai vėl grįžo į Japoniją, ir atrado gyvą tikėjimą. Be kunigų, be bažnyčių, be sakramentų tėveliai išauklėjo vaikus, ir vaikų vaikams tikėjime, kad net per du šimtu metų buvo išlaikyta tikra tikyba.

Pirmas atradimas tų krikščionių padaro labai žavėjančią istoriją. Tėvas

prašome pagaminti gerų įnešimų organizacijos gero-vei. Taipgi primenu, kad metinės šv. Mišios už gyvus ir mirusius LDS narius įvyks 18 d. gruodžio, 8.30 val. ryte, Šv. Andriejaus par. bažnyčioje, New Britaine. Malonėkite visi nariai-ės dalyvauti šv. mišiose.

M. Mičiūnienė, LDS Conn. Apskričio Raštininkė.

Bus daugiau

MALDAKNYGĖS

JEZAU, PAS MANE ATEIKI, juodi, tikros odos ir lankstūs viršeliai; apvalūs kampai	\$1.25
JEZAU, PAS MANE ATEIKI, specialė vaikams maldaknygė, tinkama prie Pirmos šv. Komunijos, tikro kolenkoro viršeliai, mišių maldos iliustruotos paveikslais, paauksuoti kraštai, 254 pusl. 40c.	
GARBĖ DIEVUI, juodi, tikro kolenkoro viršeliai, 384 pusl. 40c.	
SVETIKA MARIJA, juodi tikro kolenkoro viršeliai, raudoni kraštai, 384 pusl. 40c.	
ANGELAS SARGAS, tinkama vaikams, mažo formato, 127 pusl., 30c.	
DIEVAS SU TAVIM, juodi, tikro kolenkoro viršeliai, 192 pusl. 35c.	
MALDAKNYGĖ, juodi drabužiniai apdarai, 255 pusl. 65c.	
MALDU RINKINELIS, juodi, odos imitacijos apdarai 75c.	
MALDU RINKINELIS, juodi tikros odos minkšti apdarai \$1.50	
MALDU RINKINELIS, balti celuloidiniai viršeliai 90c.	
MALDU RINKINELIS, balti celuloidiniai viršeliai su kabike \$1.50	
PULKIM ANT KELIŲ, juodi tikros odos apdarai, 555 pusl. \$2.50	
SVENTAS DIEVE, didelėmis raidėmis, tikros odos apdarai, kraštai gausiai auksuoti tikru auksu, 565 pusl. \$3.00	
pusl. 65c.	
VYRAI BROLIAI, specialė vyrams maldaknygė, parinktos gražiausios maldos, šilkinė labai plona popiera, juodi kolenkoro viršeliai \$1.30	
VYRAI BROLIAI, tikros odos apdarai, apvalūs kampai, tikru auksu auksuoti kraštai, 632 pusl. \$2.50	

DIDELĖS RAIDĖS MALDAKNYGĖ

'SVENTAS DIEVE'

"Sventas Dieve", — knygos formatas 5x 3 1/2 colių, storumo colis. Juodi, tikros odos viršeliai; auksuoti kraštai.

Joje yra 9 litanijos ir įvairiausių maldų.

Kaina \$3.00

Kad parodyti kokios raidės didumo yra, šia talpinaime šios maldaknygės raidžių nuotrauką "Stovi motina verkdamas".

Stovi motina verkdamas, Ant to kryžiaus regėdama Sūnų savo prikalta. O kaip širdis jos skaudėjo, Kada mirštantį regėjo Sūnų savo brangiausią. Kursai, žmogau, neraudotum,

Užsakymus prašome siųsti:

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuvių Kalbos GRAMATIKA

SKIRIAMA AMERIKIEČIAMS Parašė

Kun. Dr. Jonas Starkus

Marianapolio Kolegijos Profesorius

Seniai lauktoji lietuvių kalbos gramatika jau atspausa. Ši gramatika skiriama ypatingai lietuviams amerikiečiams. Nauja gramatika pasižymi savo taisyklingumu, medžiagos pilnumu, aiškumu ir, kas svarbiausia, gražia tvarka. Viskas vadovėly taikinta mokslo einantiems padėti: vartota priegaidės ženklai, kad kirciavimu ir balsių ilgumu būtų pažymėtas ištartimas. Žodžiu, tai tinkamiausias vadovėlis norintiems geriau pažinti lietuvių kalbą ypač tinkamas lietuvių parapijų mokykloms.

Knyga labai gražiai apdaryta. Kietais, patvariais viršeliais.

Kaina 1 doleris. (Siunčiant paštu \$1.15).

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston, Mass.

Mirties Būrio Žygiai

(Iš Savanorio Kūrėjo Mato Strumskio Atsiminimų)

Lapkričio 23 d. visa Lietuva iškilmingai švenčia savo kariuomenės 20 metų jubiliejų. Didelis visų susidomėjimas ta švente aiškiai rodo, kiek kariuomenė yra nusilpnėjusi savo kraštiečių tiek kovose dėl laisvės, tiek taikos meto gyvenime. Čia susinažinkim su vienu kovų momentu. O tokių momentų buvo daug. Visi jie sudarė gražų ir garbingą Lietuvos kariuomenės laimėjimų vainiką, kuris dabar puošia ir stiprina būsimoms kovoms dėl savo krašto laisvės.

Matas Strumskis gimė 1897 m. gegužės 29 d. Liepalotos dv., Prienų valsč. Išėirdes apie Lietuvos kariuomenės kūrėmą, tėvams priešinantis, 1919 m. sausio 7 d. atvyko į skirstymo punktą Kaune. Iš ten pasikirtas į 2 p. pulko 4 kuopą.

M. Strumskis iš kovų meto štai ką pasakoja: Prie Daugpilio jų kuopa gavo karinę aprangą. Sovinių ir granatų atsirado užtenkamai. Prieš apšaudydavo artilerijos ugnimi, bet ilgą laiką puolimo nebuvo. Kariams nusibodo anksuose sėdėti. Pradėjo rengti įvairias "medžiokles". Prieš Daugpilį, kur įsistiprinę laikėsi bolševikai, buvo žydu kapinės. Prie jų gulėjo stambus rusų ūkis. Trys vyrai iš šio ūkio tarnavo pas bolševikus. Nors ūkis gulėjo tarp bolševikų ir lietuvių pozicijų, bet kareiviai ateidavo duonos mainyti į pieną. Sužino, kad bolševikuose tarnauja sūnūs dažnai ateidavo į namus. Trys mūšiški: nusk. Strumskis, pusk. Petraitis ir eil. Jonas Pyragius sumanė juos paimti. Naktimis tvkojo apie 2 savaites. Užėidavo iš bolševikų nusės, pasislėpdavo prie klojimo ir laukia. Bolševikai, tačiau, kažin kodėl nebedrįso atsilankyti.

MIRTIES BŪRYS

Vieną naktį Strumskis ir Pyragius vėl slanstydamiesi patuliavo prie sodybos. Staiga išdygo 15 ginkluotų vyrų. Buvo pradėję švisti, ir vyrai norėjo grįžti į namus. Ir vieni ir kiti prie bėgimo. Pasirodo, buvo lenkai, kurie pranešė, kad šiandien bus puolimas. Strumskis ir Pyragius skubėję atsiklankyti.

bėjo į savo dalį, bet pusiau-kelėje pamatė nuo kalno besinilančias grandines. Puolė bolševikus latviai, stovėję lietuvių kairėje, o dešinėje buvo lenkai.

Iš Dauguvos fronto Strumskio dalį išvežė prieš bermontininkus ties Radviliškio. Čia buvo sudarytas specialus karių būrys, navedintas "Mirties būriu". Būryje buvo keliasdešimt vyrų, pačių atkakliausių ir kiečiausių kovotojų. Būriui vadovavo virš. Venckūnas. Į šį būrį pateko ir pusk. Strumskis. Apie mirties būrį jis pasakoja:

Mirties būrys nuvyko į bermontininkų užimtą Radviliškį. Sustoję pačiame miestelyje, prieš bažnyčią, mūriniam name. Vyrų iki dantų apsiginklavo ir bet kam pasiruošę. Vokiečiai viena dieną staiga pasirodė prieš būstinę, išstatė kulkosvaidžius, nukreiptus į duris ir langus. Keli jų metėsi į duris ir pareikalavo išduoti mirties būrio vadą. Kariai atsakė. Tuo pačiu metu vokiečiai greit atėmė iš vieno ir kito ginklus — norėjo būrį nuginkluoti. Bet mirties būrys nei išstatytų kulkosvaidžių, nei prasini-mo neisigando. Būseną pasidarė sunki. Tuoia vi-sus įsiveržusius vokiečius ansupo, nuginklavo ir uždarė tame pat name.

Prieš nusiaunaktį M. būrys pro langą pasiuntė savą žvalgą su pranešimu pas pulko vadą. Žvalgas grįžo prieš rytą su isakymu pasitraukti. Mirties būrys tvarkingai iš Radviliškio išėjo.

Naktį mirties būriui dar tebesant Radviliškyje, dvarelyje buvo apie 20 bermontininkų. Kitos dalies kareiviai atslinko iki dvarelio ir bermontininkus užpuolė. Nors prie durų priešai turėjo pasistatę kulkosvaidžius, bet kulkosvaidininkai paklojo, o likusiems pro langus sumetė granatas.

KOVA SU BERMONTININKAIS

Vokiečiai iš ryto pasitraukė, bet netrukus jų atžygiavo apie batalioną. Jie vėkvo atkeršyti dvarelio savininkui Butkevičiui. Dvareliui ginti buvo pasiūstas

Klaipėdos krašto vaizdas. Lauksargių bažnyčia, Pagėgių apskrityje.

Mirties būrys. Prie dvaro iš kažin kur atsirado dar apie 20 lietuvių kareivių. Pasirengę nuo bermontininkų gintis.

Bermontininkai puolė nepamirštai atkakliai, nežūčiamai ir storiariausią ugnį. Mirties būrio šautuvai taip įkaito, kad medinės dalys rūko. Strumskis pabrėžia, kad ne gaiduko spausd ne-reikėjo — įdėdi šovinį, uždarai spvą, ir nuo įkaitimo pats iššaudavo... Vokiečiai vis artėjo ir artėjo, surami tiršta grandine. Mirties būrys pasiliko po 3 šovinius ir užsidėjo durtuvus. Tada iš nakuonės, iš kiemo išpuolė su durtuvais priešo pasitikti. Bermontininkai apsisuko ir išbėgiojo.

Dvarelyje būrys išbuvo 4 dienas, saugodami jį nuo vokiečių naujo puolimo. Vakare atvyko su III batalionu kar. Petraitis. Jis turėjo perkirsti Šiaulius — Radviliškio geležinkelio liniją. Mirties būriui vadovauti pasiėmė karininkas Butkevičius ir pulko gydytojas.

24 val. naktį Mirties būrys išvyko žvalgybon. Užnakalvėio batalionas. Atėjęs į Snuraičių kaimą, mirties būrys nėjo vieškelio, bet laukais Kairių link. Batalionas žygiavo keliu ir sutiko 4 pėst. pulko žvalgybos. Šie pranešė, kad priešai yra čia pat. Mirties būrys tuo būdu nieko nežino-damas nužygiavo tiesiai į priešai. Batalionas liko Snuraičiuose.

Mirties būrys atvyko į Kairius. Sutikta moteris pasakė, kad bermontininkai išėjo iš kaimo prieš 10 — 15 minučių. Kaimas buvo didelis. Vokiečiai, kaip pasirodė, iš kaimo nebuvo išėję, bet tik nujoję į kitą galą. Mirties būrio kareiviai užsirūkė ir vėl traukė geležinkelio link. Už poros kilometrų pasigirdo atskiri šautuvų šūviai. Būrys stabtelėjo griovyje išaiškinti padėtį. Jie buvo nuo plento per 1 km. Nuo Radviliškio Šiaulius link plentu slinko dvi virtuvės. Virš Venckūnas riktėlėje: "Kas sutinka, vėrai, tas virtuvės paimti?" Strumskis ir dar 5 kareiviai tuoia pasisūlė. Strumskis vadovavo Ratkevičiui, Kairiui, Juozui Medelinskui. Kačiauskui ir dar vienam. Tačiau juos nebuvo sekmingas. Jie bėgo virtuvėms už akių, bet važiuavę pastebėjo. Pailakė arklius ir su trenksmu nurūko. Visas šeštukas prie plento nutarė dar nalaukti. Taip belaukiant grobio, pasirodė plento sargo žmona. Ji uždususi pranešė, kad ju namelvie, kambaryje yra vokiečiai.

NUGINKLAVO VOKIEČIUS

Šis mirties būrio karių žveis labai įdomus, ir leis-kime kalbėti pačiam

Stromskiui: "Tik išgirdęs tai, vienas mūšiškių pašoko ir nubėgo už klojimo. Maniau, kad jis apibėgs aplink ir atsiras prie namo iš kito šono. Pašokau ir aš. Bėgau pro kitą galą ir mečiau į namo duris. Tiesiai įbėgau į kambarį. Pilnas kambarys išsirengusių vokiečių. Jie pakėlė užmiegotas galvas, baisiausiai nus-tebo. Kampe stovėjo sus-tatyti šautuvai. Užstojau ir vokiškai surikau. Vienas jaunas vokiečius atrodė vnačiai iširdęs. Jis pagrie-bė rankinę granatą. Laiky-damas viena ranka apatin-es kelnes, kita švaistėsi su granata, sukdamas an-link. Mano šautuvas buvo paruoštas o kambarys ne didelis, todėl granatą mesti neįsėdrišo.

Viso buvo 11 bermontininkų. Liepia tuojau rengtis. Tuo pačiu metu dirstelėjęs pro langelį, pa-mačiau iš miško išėjantį vokiečių raitininkų būrį. Lauke subildėjo šautuvų šūviai. Priangyje kažkas ėjo. Būseną pasidarė labai neaiški. Nežinojau kas ateina — savię ar priešas. Laikydamas šautuvą ran-kose, laisva ranka pradėjau atsukinėti granatų ko-tu dangtelius. Buvau nusi-statęs lėjusį naują priešą smeigti durtuvu ir į liku-sius vokiečius mesti gra-natą. Laimei — jėgo savas kareivis Juozas Ratkevičius. Iš io sužinojau, kad priešo raitininkai mūšikų šūviais išblaškyti. Ratkevičius suėmė 11 šautuvų, o aš išvariau iš kambario vokiečius. Buvo pusnuo-čiai, tai leidau 5 minutes ansirengti.

Kieme radome vieną karinį ir du rekvizuotus vežimus. Juose buvo kareivių turtas, kuprinės ir pagaliau iš žmonių išplėštas turtas: antklodės, pagalvės, maistas. Kariai buvo iš aviacijos štabo.

Besiruošdami pastebėjau dar dvi gurguoles. Ir jas tuojau pat suaukėme. Pirmiausia puolėme patikrinti kas jose yra. Radom 2 centr. telefono aparatą, 4 kulkosvaidžius ir šovinių. Grobį betvarkvdam mato-me — dunda dar du veži-mai. Medilinskas juos su-laiko. Vežimuose vienas kailiniuotas vyras, žydas ir moteris. Žyda tuojau pa-leido. Jis dūmė ir nudūmė į mišką. Medilinskas tikri-no dokumentus. Dokumentai buvo visiškoje tvarkoje. Norėjo ir šį paleisti. Man pasirodė kažin ką įtarti-na. Pakėliau antklodę ir namaciau vežimo dugne vokišką karabiną. Be to, po kailiniais karinius dra-bužius. Nutarėm oristatyti į štabą ir išaiškinti asme-nybę.

Sugrįžom pas likusį Mir-ties būrį. Bataliono iš už-pakalio nesulaukdami, at-vykome atgal. Pasiekėme Kairių kaimą. Gatvėje šmektelėjo raitininkas, ki-

tas. Kairių kaimo gale bu-tai, vienas vokiečiai pastojo kelia. Vieni iš Mirties būrio liko prie belaisvių, o kiti puolė prie namų ir mėtydami granatas išblaškė kelią pa-stojusius raitininkus. Už-poros kilometrų geležinke-lis. Išgirdome einantį trau-kinį. Išgirdę, matyt, kau-tynes Kairių kaime, jie stabtelėjo.

"Mirties būrys", prasi-veržęs pro vokiečius, išėjo iš kaimo. Mūsų kelio kryp-tis buvo kair tik pro gele-žinkelį. Traukiniu važiuavęs vokiečių ešelonas mus pa-matė. Tačiau, matyt, gal-vodamas, kad mūsų nedi-delį būrelį seka vyriausios mūs jėgos, praleido nekliu-dydami. Mes praėjome su grobiu, pasukome ir nuėjo-me toliau. Vokiečiai tuo laiku puolė į kaimą, kur buvo jų raitininkai. Girdė-jom šaudymą. Įdomu, kaip jie keikėsi kai pamatė ata-kuoja savuosius. Mirties būrys greit sutiko III ba-taliono natrulus ir sustoję Snuraičiuose.

"SVEČIO" BATU ISTORIJA

Įdomi istorija buvo su keistu juo imtinu. Stam-bus vyras su auksiniais a-kiniais, dideliuos kaili-nuos, iškrėstas iš karto nepadarė jokio įtartinio į-sėdžio. Jo dokumentai ro-dė esant latvi į Šiaulius. Kišenėse turėjo daug pini-čių. Vienas mūsų karys tu-rėjo visai surlysusius bat-us. Jis juokais prasiarė, kad būtų nebloga su "sve-čiu" pasikeisti batais. "Svečias" turi daug pinigų ir be to, važiuotas — gali netrukus naujus įsigyti. Išgirdęs apie batus "sve-čias" nepaprastai išsigan-do. Jis iš karto davė pinigų, kad tik jam liktu batai, pa-skui pradėjo siūlyti auksi-nį laikrodį. Šitoks io iš-as-tis ir nepaprastas batu gy-nimas, siūlant brangesnius daiktus, sukėlė didelį įtari-mą, kad batuose kas nors nepaprasto yra. Kareiviai atkakliai kibo į batus. Pa-galiau jis vilkosi didžiulius kailinius ir juos kišo ka-reiviui, bet batų nedavė. Kareiviai batus nuavė. Ir kas nasirodė. Aulinuose batuose rasta įgaliojimai, žemėlapiai ir įvairūs doku-mentai. Jis buvo iš žvalgy-bos skyriaus Šiauliuose ir vyko šnipinėjimo tikslais.

Stromskis gavo jį vesti. Kelyje jis prisipyręs siū-lė vedantiems didelį tur-tą, kad tik jį paleistų. Esą jis turis Šiauliuose didelius namus, daug pinigų. Tegul tik su juo kartu vyksta — bus aprūpinti vedą kariai visam amžiui. Mirties bū-rio kareivių širdys ne vaš-ka, o patys — ne vaikai. Šnipas buvo pristatytas kur reikia ir karo lauko teismo sušaudytas.

Mirties būrys dalyvavo paimant Radviliškį ir jį bėgte įbėgo. Paskui vijo bermontininkus per visą

ATOSTOGOS LIETUVOJE

Rašo
Jonas Mončiūnas

Amerikoje išgyvenęs 30 metų, minėdamas savo ve-dybinio gyvenimo 25 metų sukaktį, sumaniau aplan-kyti Lietuvą. Niekad netu-rėjau mintyje negrįžti į Lietuvą arba jos nepama-tyti. Ir iš Lietuvos išvažia-vau tik trims metams, o čia, žiūrėk, tik po 30 metų turėjau proga ją aplankyti. Dabar ką Lietuvoje mačiau ir patyriau noriu su Gerb. "Darbininko" skaitytojais pasidalinti savo įspūdžiais.

Važiuoti ar nevažiuoti šiais metais vieni taip pa-tarė, o kiti kitaip. Mano sūnūs patarė važiuot a-biems su žmona. Vienas sū-nus iš mokyklos parašė šiaip: "Mano Tėveliai, "Patariu tau tėve važiuoti Lietuvon ir aplankyti savo mamytę pakol ji gyva. Aš žinau, kad būtų geriau važiuoti kada aš baigsiu mokyklą, bet gal tada bus per vėlu — tavo senos ma-mos gal jau ne bus. Jeigu aš išgyvenčiau kitur 30 metų ir varvažiuočiau į na-mus jus atlinkyti po tiek metų, kaip jaustumėis? Tai taip jausis tavo mama, pamačius savo sūnų ir jo žmoną po 30 metų".

Žemaičių krašta.

Kuliuose besilksint, žval-gas atėjo iš Vėžaičių ir pranešė, kad vokiečiai vėl organizuojasi. Mirties bū-ris atvyko prie dvaro. Ma-to ant statinės stovi vokie-čių aukštas karininkas, o aplink daug vokiečių. Ka-rininkas sako nepaprastai karštą kalbą. Mirties bū-ris paleido salve. Pasidarė nepaprasta panika. Kalbė-tojas nuvirto nuo statinės, o bermontininkai bėgiojo, nežinodami ko griebtis. Netrukus vokiečiai paleido į darbą kulkosvaidį, bet buvo iš dvaro išvyti.

Vakaras. Žmonėms reik maisto, o arkliams pašaro. Du kariai nuvyko į dvarą narūpinti. Dvaro savini-nkas juos nepaprastai iško-liojo, tiesiog išvijo. Tada supvko Strumskis ir dar du. Dvaras didžiulis, tuš-čias. Vienam kambaryje iš-ėirdo balsus. Pabaladojo. Niekas neatsakė. Pareika-lavo atidaryti — niekas. Pradėjo verstis — iš vidaus trenkė trys revolverių šū-viai. Kariai atidarė ugnį į duris ir tuoj šūktelėjo, kad išsprogdinus. Duris atida-rė. Kambaryje rasta šeimi-ninkas ir du vokiečių karin-inkai. Karininkai buvo nusiūsti į štabą, o iš šeimi-ninko griežtai pareikalau-ta maisto. Atsirado tiek gėrybių, kad valima buvo metus maitintis.

Vėliau Mirties būrį išfor-mavo, ir Strumskis buvo naskirtas į 2 pėst. pulko 7 kuopą.

Nieko negalėjau atsaky-ti, o tik pamąsčiau, kad jei-gu aš neužmiršiu savo ma-mos, tai gal neužmirš ir manęs mano sūnūs.

Dėku p. A. Mažeikai, Lie-tuvos Vvčių ekskursijos vadui ir "Darbininko" Lai-vakorčių agentūrai, gegu-žės 21 d. š. m., pirmą kartą išvykau su savo žmona New Amsterdam laivu į Europą.

Kūmai pp. Žalnieričiai ir kiti draugai surengė mums išleistuves ir apdo-vanojo puikiu lietšvarkiu (raincoat), o pp. Volunge-vičienė, Simonavičius ir sūnūs net į New Yorką pa-lydėjo. Sudiev visiems!

Laivu važiuovome 36 lie-tuviai, kurie ir sudarėme L. Vyčių ekskursiją. Aš su žmona, pp. A. Mažeikai, A. Ksenaitytė ir kun. V. Ma-tulaitis važiuovome turisti-nėj klasėj, o kiti trečioje, bet veik kasdien suėidavo-me. Laivas puikus ir patar-navimas kogeriausias. Tai ne laivą, bet palocių turi Holland American Line. Laive buvo įvairių pasi-linksminimų. Vieną kartą turėjome organizuotai su kitomis tautomis dainų va-karą. Ir ką gi, mes sudai-navome tikrai geriau už kitus. Taio ne tik mes su-pratome, bet ir kiti mums sakė. Kitą kartą vien lietu-viai turėjome baliuką. Gra-žiai pasilinksminome, pa-dainavome.

Iš Roterdamo kelionė traukiniu buvo nubudi. O-landijoje tikrai nenorėčiau gyventi: laukai žemi, na-meliai maži, o juos skiria perkastos, kuriuo veža lai-veliais šieną ir kitką. Yra ir geros žemės, bet yra ir smiltyno. Vokietijoje žemė geresnė. Per Vokietiją mums teko važiuoti sek-madienį. Tai labai daug matėme vyrus sakant prak-albas, kurių klausėsi jau-ni vaikinukai, gal apie 14, 15 ar 17 metų amžiaus. Tie vyrai prakalbininkai vaik-ščioja kareiviškai apsiren-ge; turi būti aiškino apie vokiečių didybę, jaunimą. O jau tais Hitlerio ženklais tai ne tik geležinkeliečiai, bet ir šiaip dauguma žmo-nių apsikabinę nešioja. Išrodo ne rimta, bet taip turi daryti.

Jau Eitkunai ne toli. Sa-ko, nuo Virbalio iki Kauno pusantros valandos važiuo-ti. Jautėmės geriau, nes jau nusibodo trankytis.

(Bus daugiau)

William J. Chisholm
GRABORIUS

"Asmeniškai Patarnavimas"

331 Smith St.,

PROVIDENCE, R. I.

Telephone:

Ofiso: Dexter 1952

Namų: Pl. 6286

BROCKERT'S ALE

PADARYTAS IŠ LIETUVOS PARVEŽTŲ MIEŽIŲ

IŠ KRANO IR BUTELIUOSE!

Jei norite atsigerti skanaus alaus ar ale, kuris yra padarytas iš Lietuvos parvežtų miežių, atėję į tavernas ar restoranus prašykite BROCKERT'S. Paragavę BROCKERT'S — jo visuomet reikalausite.

Brockert's ALE

60 Ellsworth St.
Worcester, Mass.

Telefonas
Worcester, 5-4335

BOSTON BRANCH
1410 Columbia Rd.,
South Boston

PHONE
So. Boston
2271

TAUPYSI PINIGUS per visą Žiemą

Užsisakydamas NEW ENGLAND

COKE ŠIANDIEN on the

Price

PROTECTION PLAN

Dėl Skubaus Patarnavimo
šaukite

STETSON

FUEL CORPORATION

A KOPHRE PRODUCT

496 First Street,

Tel. SOUTH Boston 1544

So. Boston, Mass.